



1535

ΑΚΑΔΗΜΙΑ



ΑΘΗΝΩΝ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΣΙΔΕΡΙΑΔΟΥ
2020
K. V. R.

ΒΙΟΓΡΑΦΙΑ.

OX
τοῦ Πατριάρχου Ἱεροσολύμων

ΚΥΡΙΑΔΟΥ.



Οὗτος κατάγεται ἀπὸ τὸ χωρίον χώρας τῆς νήσου Σάμου· γεννηθεὶς ὑπὸ γονέων πτωχῶν καὶ ἐξηυτελισμένων, ἐμεινεν ὀρφανὸς εἰς ἡλικίαν μικροτάτην, ἔχων κασιδαν εἰς τὴν κεφαλὴν· διὸ καὶ συνήθως τὸν ὀνόμαζον ὄλα τὰ πιδία κασιδοκωνσταντῆ· περιεφέρετο δὲ ἐν ἐλεεινῇ καταστάσει ἔνθεν κακῆθεν· κατὰ δὲ τὸ 16 ἔτος τῆς ἡλικίας του πλοίαρχός τις εὐσπλαγχνισθεὶς τὸν παρέλαβεν εἰς τὸ πλοῖόν του ὡς ὑπηρέτην, καὶ κατὰ θείαν παραχώρησιν ἐταξείδευσε πρὸς τὰ μέρη τῆς Συρίας· φθίσαντες δὲ εἰς Ἀκρην, τὸ πονηρὸν παιδίον, ἐπειδὴ ἐδάρη ὑπὸ τοῦ πλοιάρχου, ἐκαιροφύλαττε νὰ δραπέτευσῃ ἐκ τοῦ πλοίου· εὐκαιρίας δὲ τυχούσης, ἀνεχώρησε, καὶ περιφερόμενον εἰς τὴν ἔρημον τοῦ Κεῖφα, ἔφθασε, κατὰ παραχώρησιν Θεοῦ, εἰς Ναζαρέτ, ἀπέχουσαν ἀπὸ τῆς Ἀκρην ὥρας 6, ὅπου εὔρε τὸν ἐπιτροπεύοντα εἰς τὸ Γραιικικὸν Μοναστήριον καὶ ἡγουμενεύοντα τότε μοναχὸν Μητροφάνην τοῦνομα, ἀνθρωπον ἀμαθῆ καὶ κακῆθη, ὅστις τὸν παρέλαβεν ὡς ὑπηρέτην του· διαμείνας δὲ οὗτος ἀρκετὸν καιρὸν, ἀνεχώρησεν ἀκολούθως διὰ τὴν πατρίδα του, Σάμον, ὅπου φθίσας μετέβη εἰς τὴν Μονὴν τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, διὰ νὰ εὔρη πόρον ζωῆς, ἔνθα καὶ διαμείνας ἀρκετὸν χρόνον προεχειρίσθη εἰς

Ἱεροδιάκονον, καὶ ὠνομάσθη Κύριλλος· αἱ δὲ καταχρήσεις του ὑπῆρξαν ἀνεκδιήγητοι, ἐξ ὧν θέλομεν σημειώσαι ὀλίγας πρὸς βεβαίωσιν τῶν πολλῶν.

Πριγκιπέσσα τις Ῥώσσα εἶχεν ἀφιερῶσαι εἰς τὴν εἰρημένην Μονὴν πολύτιμον Σταυρὸν, τὸν ὁποῖον ὑπεξήρεσεν ὁ εἰρημένος Κύριλλος, τὸ ὄνομα δὲ τῆς Πριγκιπέσσης δὲν ἠδυνήθηεν νὰ ἐνθυμηθῶ.

Πλησίον τῆς ἄνωθεν Μονῆς ὑπάρχει τὸ χωρίον, χάρα, ἢ πατρίς του, ἐκεῖ ὑπῆρχε γυνὴ τις χήρα, ὀνομαζομένη Κωνσταντάκαινα, μετὰ τῆς ὁποίας συμφιλιωθεὶς καὶ συνεργόμενος ὁ Κύριλλος, ἐγέννησεν ἀρσενικὸν· οἱ δὲ καλόγηροι τῆς Μονῆς τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, μὴ δυνάμενοι ἐπὶ πλέον νὰ ὑποφέρωσι τὴν περιφρόνησιν τῶν τιμίων ἀνθρώπων, ἐξεδίωξαν αὐτὸν τῆς Μονῆς τῶν.

Ταῦτα μοι διηγήθη ὁ ἀείμνηστος Διονύσιος Βηθλεεμ καὶ ὁ Παρθένιος παραδιερμηνεύς (παραδραγομάνος).

Κύριλλος ὁ πατήρ τοῦ εἰρημένου παιδίου ἀναβάς τοὺς ἀγιωτικoὺς βαθμοὺς, διὰ μέσων, ἅτινα κατωτέρω θέλει μάθει ὁ ἀναγνώστης, ἐφρόντισε καὶ τὸ ἐχειροτόνησεν ἱεροδιάκονον, μετανομάσας αὐτὸ Ἱερόθειον, καὶ ἀπέστειλεν αὐτὸ εἰς Ἰάσιον μὲ θέσιν Κασιέρη τῶν εἰσοδημάτων τῶν καταστημάτων τοῦ Ἁγίου Τάφου.

Ὁ δὲ Κύριλλος ἐκδιωχθεὶς, ὡς εἴρηται, ἀπὸ τὴν πατρίδα του, ἐνεθυμήθη τὸν πρῶτον γέροντά του, καὶ κατὰ τὸ ἔτος 1818 ἀνεχώρησε μὲ προσκυνητὰς εἰς Ἱερουσαλήμ, ὅπου φθάσας εὔρε τὸν γέροντά του εἰς τὸν κολοφῶνα τῆς δόξης του, διερμηνεῖα τοῦ καταστήματος τῆς Ἄνωτάτης Μονῆς ἐν Ἱερουσαλήμ· ὁ δὲ γέροντάς του ἐδέξατο αὐτὸν καὶ τῷ ὤρισε τὴν ὑπηρεσίαν νὰ κάμνη καφέδες καὶ νὰ φιλοξενῆ τοὺς ξένους· ἐπειδὴ δὲ οὗτος εἶχε τὴν αὐτὴν πονη-

ράν φύσιν, τὴν ὑποκρισίαν καὶ πᾶν εἶδος κακίας, ὡς καὶ ὁ γέροντάς του, Μητροφάνης, δὲν ἐβράδυνε νὰ ἐπισύρῃ πρὸς ἑαυτὸν τὴν εὐνοίαν ἐκείνου· διὸ ἀμφοτέρω ἐπραττον μυρία κακουργήματα, διὰ τὰ ὁποῖα τοὺς ἐπέπληττον δύο ἐνάρετοι ἄνδρες, ὁ μὲν Προκόπιος καλούμενος, ἐπίτροπος τοῦ τότε Πατριάρχου Ἀθανασίου, ὁ δὲ Ἀνθιμος, Ἀρχιεγγραμματεὺς· τούτου ἕνεκα οἱ δύο ἀνωτέρω κακοήθεις ὠπλίσθησαν κατὰ τῶν δύο τούτων ἐναρέτων καὶ ἀξίων ἀνδρῶν. Ἄλλ' ὁ Κύριλλος, νεώτερος ὢν τότε καὶ γενναιότερος ἀπὸ τὸν Γέροντά του, Μητροφάνην, ἐκαιροφύλαττε τὴν κατάλληλον στιγμήν διὰ νὰ καταστρέψῃ τὴν ζωὴν τῶν ἐναρέτων τούτων Μοναχῶν.

Κατὰ τὸ ἔτος 1822 εἰς τὸν τρομερὸν ἐκείνον κλονισμὸν τοῦ Ἔθνους, ὑπῆρχεν ἐν Ἱερουσαλήμ εἰς ἰατρὸς Ἰταλὸς, παρὰ τοῦ ὁποῖου ὁ ἀτρόμητος Κύριλλος ἐπρομηθεύθη δηλητήριον, ὅπως ἐξαφανίσῃ ἀμφοτέρους τοὺς εἰρημένους μοναχοὺς, (τοὺς ὁποίους ἐφοβήετο) διὰ νὰ πράττῃ ἀφόδως καὶ ἀναφανδὸν τὰς κακίας του· ὅθεν ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν τῆς ἀνωθεν ἐποχῆς, οἱ δύο ἐνάρετοι μοναχοί, Προκόπιος καὶ Ἀνθιμος, μετέβησαν πρὸς ἐπίσκεψιν τοῦ Πατριάρχου Ἀρμενίων· εἰς δὲ τὴν ἐπιστροφήν των εἰσῆλθον εἰς τὴν Δραγομανίαν (1) καὶ κατὰ τὴν συνήθειαν τοῖς προσέφερον τὸ ζεμποῦκι καὶ τὸν καφέ, τότε ὁ ἀξιὸς Κύριλλος ἐρρίψε τὸ δηλητήριον ἐντὸς τοῦ καφέ, καὶ τὸν μὲν Προκόπιον, καθὸ ἀδυνατίου κράσεως, οὐδὲν ἡδυνήθησαν νὰ ὠφελῆσῃσι τὰ βοηθήματα ἰατροῦ, διὸ καὶ ἀπέθίωσε μετ'

(1) Σημ. Ἡ Δραγομανία κεῖται εἰς τὴν μεγάλην θύραν τοῦ καταστήματος, ὅπου συνήθως ἀναπαύονται οἱ Ἀρχιερεῖς καὶ θεωροῦν τὰς ὑποθέσεις τῶν κοσμικῶν Ἀρχόντων.

ὀλίγας ὥρας, ὃ δὲ Ἄνθιμος, καθὼ εὐρώστου κράσεως· ἐσώθη διὰ τῶν βοηθημάτων τῆς ἐπιστήμης, ὑποφέρας ἀρκετὸν καιρὸν τὰ ἀποτελέσματα τοῦ δηλητηρίου. Ταῦτα πάντα ἔλαβον χώραν εἰς δεινὰς περιστάσεις τῆς ἐποχῆς ἐκείνης· οἱ δὲ καλόγηροι τοῦ Μοναστηρίου ἐσιώπησαν, κηρύξαντες, ὅτι οἱ Ἀρμένιοι τοὺς ἐδηλητηρίασαν, καὶ δὲν τὸ ἐκοινοποίησαν ἐκτὸς τοῦ Μοναστηρίου, φοβηθέντες μήπως μάθη τοῦτο ἡ Ἀρχή, καὶ περιπέσωσιν εἰς μεγαλειτέρα δεινὰ· μέχρι σήμερον οἱ νεώτεροι καλόγηροι, μὴ γνωρίζοντες κατὰ βάθος τὴν ἀλήθειαν, λέγουσιν, ὅτι οἱ Ἀρμένιοι τοὺς ἐφαρμάκωσαν· οἱ δὲ παλαιοὶ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ὁμολογῶν εἰς πολλὰ ἄτομα, ὅτι ὁ περιβόητος Κύριλλος ἐδηλητηρίασεν αὐτούς· κατόπιν δ' ἐβεβηλώθησαν, ὅτι τὸ δηλητηριον τοῖς ἐδόθη ἐντὸς τῆς Δραγομανίας, ἐξιχνιάσαντες τὴν ἀλήθειαν καὶ παρὰ τοῦ ἰδίου ἱατροῦ, ὁμολογήσαντος, ὅτι εἶχε δώσει πρὸ μηνῶν δηλητηρίον εἰς τὸν παππᾶ Κύριλλον, Σάμιον, καφφετζῆν τῆς Δραγομανίας· ὅθεν πληροφορηθέντες ὁ Ἄνθιμος καὶ οἱ λοιποὶ καλόγηροι περὶ τούτου, ἐδιπλασίασαν τὸν φόβον των, μήπως γίνῃ γνωστὸν τὸ τραγικὸν τοῦτο συμβάν εἰς τὴν ἐξουσίαν, καὶ συμβῶσι τρομερὰ πράγματα εἰς ἐκείνην τὴν ἐποχὴν. Τὸ δὲ δηλητηριον τοῦτο ἐπρομηθεύθη, ὡς εἴρηται, ἀπὸ τὸν ἰταλὸν ἱατρὴν, ἐξικατήσας αὐτὸν ὁ Κύριλλος ὅτι δῆθεν τὸ θέλει διὰ ποντικούς· ἔκτοτε οἱ καλόγηροι τοῦ Ἁγίου Τάφου ἔτρεφον μῦθος κατὰ τοῦ Δραγομάνου, ἀλλ' ἐπειδὴ κατὰ τοῦ Νόμου τοῦ καταστήματος, εἶνε ἰσόβιος, ἀπεφάσισαν νὰ διώξουν τὸν Κύριλλον ἀπὸ τὸ κατάστημα, καὶ πρὸς τοῦτο ἐκαιροφύλακτον κατάλληλον περίστασιν, ἀφ' ἐτέρου ὅμως δὲν ἐγνώριζον πῶς ἤθελον ἀποκαταστηθῆ τὰ ἐθνικὰ πράγματα. Ταῦτα πάντα μοὶ διηγήθη πολλάκις ὁ αἰμίμηστος

Βηθλεέμ Διονύσιος, ἀνὴρ σοφὸς καὶ ἐνάρετος, αὐτόπτης μάρτυς τῶν συμβάντων τούτων, τοῦ ὁποίου τὸ σεβαστὸν ὄνομα εἰς πολλὰς περιστάσεις θέλει ἀναμνησθῆ. Ἐπειδὴ δὲ κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν οἱ κλόγηροι ἦσαν σπάνιοι, ἐδέησε νὰ διορίσουν ἐπιστάτην Ἡγούμενον εἰς τὴν Γεθσιμανὴν, τότε ὁ Ἄνθιμος, ὅστις διὰ τοῦ Εὐαγγελικοῦ λόγου, ἀγαθοποιεῖτε τοὺς ἐχθροὺς, ἢ διὰ πολιτικούς σκοποὺς ἐκδικήσεως. (Κύριος γινώσκει ὅποιον σκοπὸν ἔτρεφεν) ἐπρότεινε τὸν Κύριλλον διὰ Ἡγούμενον τῆς Γεθσιμανῆς· εἰς ταύτην τὴν πράξιν κατανοχηθεὶς ὁ Δραγομάνος Μητροφάνης, ὡμολόγησε πρὸς τὸν Ἄνθιμον, ὅτι ἐπεθύμει τὸν θάνατόν του, παρὰ νὰ βάλῃ τὸν Κύριλλον νὰ τὸν δηλητηριάσῃ. Ὁ δὲ Κύριλλος ἐξωμολογήθη εἰς τὸν γέροντά του Μητροφάνην, ὅτι τὸ ἔπραξεν αἰκιοθελῶς, διότι δὲν ἠδύνατο νὰ τὸν ὑποφέρῃ προσβάλλοντα αὐτὸν πάντοτε διὰ τὰ ἐγκλήματατά του· ὁ δὲ Ἄνθιμος διηγήθη ὅλην τὴν συνδιάλεξιν μὲ τὸν Δραγομάνον περὶ τοῦ δηλητηρίου πρὸς τὸν τότε Διονύσιον Ναζαρέτ, καὶ μετὰ ταῦτα Βηθλεέμ, μὲ τὴν ἀπάθειαν, τὴν ὁποίαν προσεποιεῖτο ὁ Ἄνθιμος πρὸς τὸν Κύριλλον· τὸ δὲ πονηρὸν βλέμμα τούτου δὲν τὸν ἐλάνθανεν, ὅτι ὁ Ἄνθιμος τρέφει μῖσος κατ' αὐτοῦ καὶ ὅτι καιροφυλάττει νὰ τὸν ἐκδικηθῇ. Ἡγουμενεύοντος δὲ τότε τοῦ Κυρίλλου εἰς Γεθσιμανὴν, τὸ σεβαστὸν αὐτὸ προσκύνημα, καθὼς ὑπάρχον εἰς ἀπόκεντρον μέρος, ἐχρησίμεισεν ὡς πορνοστάσιον δι' αὐτόν· ὅθεν ἀπέκτησε ἀθεμίτους σχέσεις μὲ Ὀθωμανίδας, καὶ τοιοῦτοτρόπως ἔπραττε τὸ πονηρὸν. Ἐντὸς τῆς Γεθσιμανῆς ὑπάρχει δωμάτιον, ἐν ᾧ ἀναπαύεται καὶ κοιμᾶται ὁ ἐφημέριος· ὁ δὲ ναὸς οὗτος, ὡς γνωστὸν, ὑπάρχει ἐκτὸς τοῦ φρουρίου τῆς Ἱερουσαλήμ ἐντὸς βύακος· ὁ σωζόμενος ναὸς εἶνε ὑπόγειος, ἔχων μίαν

εἰσεδόν, ἀπὸ τῆν ὁποῖαν φωτίζεται· ὁ δὲ Κύριλλος ἔχων ἐρωμέναν Ὁθωμανίδας, ὡς εἴρηται, μὲ ἐπιτήδειον τρόπον τοῖς προσδιώριζεν ἡμέραν καὶ ὥραν τῆς συνεντεύξεως, καὶ ἀφοῦ ἐτελείωσεν ἡ ἐργασία τῶν ὑπηρετῶν, τοὺς ἔπεμπεν εἰς τὸ Μετόχι, καὶ ἔμενον μόνος ἐκτελῶν τὰς αἰσχροὺς τοῦ ἐπιθυμίας. Πλὴν μὲ ὅλας τὰς προφυλάξεις του, καὶ τὸ ἀπόκεντρον καὶ ἔρημον μέρος, δὲν διέφυγε τὴν ἀσυνέπειαν τοῦ Ἀνθίμου, ὅστις μαθὼν τὰ συμβαίνοντα, χωρὶς νὰ εἴπῃ εἰς κανένα ταῦτα, διώρισε φύλακας εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο, οἵτινες κατεσκόπευον μὲ τὴν ἐντολήν, ἅμα ἰδῶσι τὰς γυναῖκας νὰ τὸν εἰδοποιήσωσι· μετὰ παρέλευσιν ἡμερῶν τινων ὁ σκοπὸς μακρόθεν φυλάττων, ἐπέτυχε τέλος, καὶ εἰδοποίησε τὸν Ἀνθιμον, ὅστις ἀμέσως συμπαραλαβὼν μετ' ἑαυτοῦ καὶ ἄλλους δύο συναδελφοὺς του, ἐκάθισεν ἔξωθεν τῆς θύρας τῆς Γεθσιμανῆς, καὶ ἤρχισαν νὰ ψάλλωσι τὰς ψαλμωδίας ταύτας ἀκούσας ὁ Κύριλλος, καὶ μάλιστα τὰς φωνὰς τοῦ ἀναρέτου Ἀνθίμου, ἤθελε νὰ ἀποφύγῃ, ἀλλὰ ποῦ, καὶ πῶς, ἐνῶ ἦτο ἠναγκασμένος ν' ἀνοίξῃ τὴν θύραν διὰ νὰ ἐξέλθωσιν αἱ Ὁθωμανίδες, πρὶν τῆς δύσεως τοῦ ἡλίου. Ἐπὶ τέλους ὁ Ἀνθιμος ἔπαυσε τοῦ νὰ ψάλλῃ, ὁ δὲ φυλακισμένος Κύριλλος ἐνθαρρυνθεὶς ἀπὸ τὴν ἐφ' ἑκάνῃν ὥραν σιωπῆν, ἐνόμισεν ὅτι ὁ ἐχθρὸς του (ὁ Ἀνθιμος) ἀνεχώρησεν· ὅθεν ἀνοιχθείσης τῆς θύρας, ἐξῆλθον δύο Ὁθωμανίδες μὲ τὸν Κύριλλον· αὐτὸς δὲ ἅμα εἶδε τὸν Ἀνθιμον ἔμεινεν ἐμβρόντητος, πλὴν εὐθύς, ἅ τε ὑποκριτὴς καὶ παινοῦργος, ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας τοῦ Ἀνθίμου, ζητῶν συγχώρησιν καὶ προσπαθῶν νὰ ἐφεύρῃ ψευδεῖς προσάσεις, ἀλλ' εἰς μάτην!!! διότι ὡς συλληθηθεὶς ἐπ' αὐτοφόρῳ δὲν ὑπῆρχε αὐτεὶς τρόπος νὰ δικαιολογηθῇ· ὁ δὲ Ἀνθιμος (1)

(1) Ἀπεβίωσε κατὰ τὸ ἔτος 1855 εἰς Ἱερουσαλήμ, ὅπου παρεβρέθη εἰς τὴν κηδεῖαν του.

μὲ πρόκλητα τῷ εἶπε μὲ τὴν συνήθη τῶν Μοναχῶν φωνήν, «Ὁ θεὸς συγχωρήσασοι» μετὰ ταῦτα ἀνεχώρησαν εἰς Ἱερουσαλήμ (2) Ὁ Ἄνθιμος ἕνεκα τούτων ἐπεθύμει τὴν ἀπομάκρυνσιν τοῦ Κυρίλλου ἐκ τοῦ καταστήματος. Ἐν ἄνωτέρῳ ἔλαβον χώραν κατὰ τὸ ἔτος 1823,) ἀλλ' οὗτος ὁ ἀτρόμητος ἀγωνιστὴς μετὰ παρέλευσιν ὀλίγων μηνῶν, συνελήφθη πάλιν ἐπ' αὐτοφύρῳ μὲ τινα ὠραίαν καλογραΐαν, τὴν ὁποίαν εἶχε μεθ' ἑαυτοῦ ὁ πρῶν γέροντάς του Δραγομάνος Μητροφάνης. Τούτων ἕνεκα ὁ Ἄνθιμος εὐρών εὐκαιρίαν ἵνα ἀπομακρύνῃ τὸν Κύριλλον ἐκ τοῦ καταστήματος, ἐνήργησε τὴν ἐκεῖθεν ἐξορίαν του εἰς Κωνσταντινούπολιν, καὶ συγχρόνως ἔγραψεν εἰς τὸν τότε πατριαρχεῦντα Ἀθανάσιον, περιγράφας μὲ ἀκρίβειαν τὰς πράξεις αὐτοῦ, τὴν ἐξηρειωμένην διαγωγὴν του καὶ τὴν ἐκ τοῦ καταστήματος ἐξορίαν του· ἀλλ' ὁ γέροντάς του Δραγομάνος Μητροφάνης, ἐφοδιάσε τὸν περιλημένον πατριῶν του μὲ συστατικὰ γράμματα, ὑπερασπίζων τὸν Κύ-

(2) Εἰς Ἱερουσαλήμ ὑπάρχει συνήθεια παρὰ τοῖς Ὀθωμανοῖς ν' ἀφίνουν ἐλευθέρας τὰς συζύγους των καθ' ἑκάστην πέμπτην νὰ διασκεδάζωσι λαμβάνουσαι μεθ' ἑαυτῶν τὰ φαγητὰ των καὶ ἐξερχόμεναι ἀπὸ Ἱερουσαλήμ νὰ κάθηνται ἐπὶ τῶν μνημάτων αὐτῶν· πρὸ τῆς δύσεως δὲ τοῦ ἡλίου νὰ ἐπιστρέψωσι εἰς τὰς οἰκίας των. Ἄνωθεν δὲ τῆς Γεουσιμανῆς ὑπάρχουν τὰ ὀθωμανικὰ μνημεῖα, καὶ ἐκεῖθεν ὁ Κύριλλος ἐπρομηθεύετο τὰς ὀθωμανίδας. Ἐν ἄνωτέρῳ μοι διηγήθη ὁ ἀείμνηστος Διονύσιος Βηθλεὲμ, καὶ πολλοὶ ἐκ τῶν γερόντων καλογῆρων, ὡς καὶ τ' ἄνωτέρῳ περὶ τῆς γεννήσεως τέκνου ὑπὸ τῆς Κωνσταντάλαινας μετὰ τοῦ Κυρίλλου, τῆς χειροτονήσεως τοῦ τέκνου αὐτοῦ, ὁ Σάμος Λεκάτης καὶ ὁ Ἀμβρόσιος Μοναχός, πρῶν Συναίτης, οἵτινες μοὶ τὰ ἐβεβαίωσαν.

ριλλον, καὶ κατηγορῶν τοὺς κατηγοροὺς αὐτοῦ ὡς συκοφάν-
τας· ὁ δὲ Ἀθανάσιος ἔχων μεγάλην ἀδυναμίαν πρὸς τὸν
Μητροφάνην Δραγομάνον, δὲν τὸν ἀπέβαλεν, ἀλλὰ τὸν ἐ-
κράτησε παρ' ἑαυτῷ ἐφ' ἱκανὸν καιρὸν, μέχρις οὗ παρέλθη
ἡ ὀργὴ Κυρίου τῶν δύο μερῶν, καὶ τὸν περιέθαλψε πλησίον
του εἰς τὸ Μετόχιον Κωνσταντινουπόλεως· κατὰ δὲ τὸ ἔ-
τος 1830 ἀπέστειλεν αὐτὸν εἰς Ἱερουσαλήμ με ἐπιστολάς
πραινετικὰς πρὸς τὰ δύο κόμματα, καὶ συνάμα με ἐκ-
δόσεις· καὶ διὰ μὲν τῆς μιᾶς, διὰ νὰ κολακεύσῃ τὸν Ἀν-
θιμον, προβιβάζει τὸν πρᾶυτὸν αὐτοῦ, Ἱερόθεον, Ἱερο-
μόναχον εἰς τὸ Ἀρχιερατικὸν ἀξίωμα εἰς τὸν θρόνον Θα-
βορίων, διὰ δὲ τῆς ἄλλης, διὰ νὰ εὐχαριστήσῃ καὶ τὸν
Δραγομάνον Μητροφάνην, προβιβάζει εἰς τὸν Ἀρχιερατι-
κὸν βαθμὴν τὸν Κύριλλον τοῦτον μετὰ τὸν θρόνον Σεβαστίας,
καὶ Ἀγίως!!! Τὴν πράξιν ταύτην ὁ Ἀνθιμος δὲν ἐθεώ-
ρησε μετὰ καλὸν ὄμμα, ἀλλὰ τί νὰ γείνη, οὕτως ἔδοξε τῷ
Κυριάρχῃ! Οὕτως ὁ Κύριλλος, μέχρις τοῦδε νερόβραστος, ἐν-
έθειεν εἰς τὸ στάδιον τῶν Ἀγίων, αἰσθανόμενος τὸν βαθ-
μὸν του, ἀλλ' ἐκτελιῶν τὰς πράξεις του εἰς τὸ σκότος καὶ
μετὰ ἄκραν μυστικότητα· πρὸς τὸν Ἀνθιμον δὲ ἐδείκνυε μέ-
γα σέβας, ὑποκρίσιαν καὶ ὑπουλότητα ὡς καὶ εἰς τοὺς λοι-
ποὺς πατέρας· πλὴν μετὰ ὅλην αὐτοῦ τὴν πονηρίαν δὲν ἐβρά-
δυνε νὰ φωραθῆ μετὰ τινὰ νεάνιδα Ἀραβίαν ἐξ Ἱερουσαλήμ,
θυγατέρα ἐνὸς Τοῦπίκην Τιμπη, καὶ ἀδελφὴν τοῦ δευτέ-
ρου μαγείρου τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει Μετοχίου, Δημη-
τρίου, ἣν περ καὶ προικίσας ὑπ' ἀνδρῶν εὐσεβῶν ἀκολούθως (1).
Ἄλλ' ἢ πρὸς τοὺς συναδέλφους αὐτοῦ κολακεῖα, ἧτις ἦτον

(1) Ἡ νεᾷνις αὕτη, ἄδεται ὅτι ἦτο ἡ πρώτη παρθένος, τὴν
ὀπίαν ὁ εἰρημένος Κύριλλος ἐξεκόρευεν.

ἀπερίγραπτος, ἔκαμε νὰ ἀποσιωπηθῆ καὶ ἡ πράξις αὕτη τῆς Σεβασμιότητός του· καὶ δὴ μετὰ παρέλευσιν ἑτῶν τινων, ἀποθανόντος τοῦ τότε ἐπιτρόπου, Ἀγίου Πέτρου Μισαῆλ, καὶ γενομένης ἀλλαγῆς εἰς τοὺς Ἀρχιερεῖς, προὔβιβάσθη εἰς τὸν θρόνον Λύδης διὰ μεσιτείας τοῦ γέροντός του μετὰ μῆνάς τινας πάλιν διὰ τῆς μεσιτείας τοῦ πολυκρότου γέροντός του, ὁ Πατριάρχης Ἀθανάσιος τὸν προσέβασε μὲ τὴν ἐξουσίαν τρίτου Συνεπιτρόπου· ὁ δὲ Κύριλλος βλέπων τὸ εὐτυχὲς ἀποτέλεσμα τῆς κολακείας, τῆς ὑποκρισίας καὶ τῆς ὑπουλότητός του, ἐδιπλασίασε τὰ πλεονεκτήματα ταῦτα καὶ ἐξηκολούθει ἐπιδεικνυόμενος εἰς ὅλους τοὺς συναδέλφους του, πρῶτος, γλυκὺς καὶ ὡς ἔχων ψυχὴν ἀγγέλου. Τότε ἔτυχε νὰ λάβῃ ὡς ὑπηρετρίαν του τὴν λεγομένην γερόντισσαν, ἡλικίας 18 ἢ 20 ἑτῶν, τῆς ὁποίας τὸν βίον ἐν οἰκείῳ τόπῳ θέλω περιγράψαι ὡς θέλει ἰδεῖ ὁ ἀναγνώστης, τοῦτο μόνον ἀρκούμενος ἐπὶ τοῦ παρόντος νὰ εἶπω ὅτι ταύτην, ἐνῶ πρό ὄσῳ ἑτῶν εἶχεν ὁ Βενιαμὶν Ἀρχιμανδρίτης (Ταμίας), ὁ Κύριλλος μὲ τὴν τεχνικὴν ῥαδιοουργίαν του, ἀφῆρπασεν ἀπὸ τὰς ἀγάλας τοῦ δυστυχοῦς ἐκείνου, καὶ ἐχειροτόνησεν, μετονομάσας αὐτὴν ἀπὸ Ἐρηνιώ, Εὐφημίαν. Ὁ δὲ Κύριλλος ἂν καὶ ἐγένετο Λύδης καὶ τρίτος Συνεπίτροπος, ἐφοβεῖτο ὅμως πάντοτε τὸν ἰσχυρὸν Ἀνθιμον, ὃν περ προσεπάθει νὰ ἐξυμμενίσῃ, ὅπερ καὶ κατώρθωσε διὰ τρόπον τοιούτου. Ὁ Ἀνθιμος εἶχεν ἀδελφὸν Μοναχόν, τὸν ὁποῖον ὑπερηγάπα, περιφερόμενον χάριν εὐλαβείας εἰς Ναζαρέτ· οὗτος ἀσθενήσας, ἀπέθανε καὶ ἐτάφη πλησίον τῆς θαλάσσης Γιβεριάδος· ἀλλ' ὁ ὑποκριτὴς μας Κύριλλος ἀκούων τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ Ἀνθίμου λέγοντος πολλάκις, ὅτι ἐπεθύμει τοῦλάχιστον τὰ ὄστα τούτου φιλάτου ἀδελφοῦ του, καὶ γνωρίζων ταύτην του τὴν ἐπιθυμίαν ἐσκέ-

πτετο περί τῆς ἐκπληρώσεως ταύτης· ἀρωγὸς δὲ τῆς τα-
 χείας τοῦ σκοποῦ του τούτου πραγματοποιήσεως ἦλθεν
 ἡ ἐξῆς περίστασις· ἔτυχε τότε, ὡς νεώτερος ἀπὸ τοὺς ἀρχιε-
 ρεῖς καὶ Συνεπίτροπος τοῦ Ἀθανασίου, νὰ διορισθῆ ὅπως
 κάμῃ τὴν περιοδείαν τῆς Παλαιστίνης· μεταβὰς δὲ εἰς
 Ναζαρέτ καὶ εἰς τὴν Τιβεριάδα θάλασσαν, ἐνεθυμήθη τὴν
 ἐπιθυμίαν τοῦ Ἀνθίμου καὶ ἐρευνήσας εὔρε τὸ μνήμα τοῦ
 ἀποθανόντος Μοναχοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Ἀνθίμου, ἔκαμε τὴν
 ἀνγκομιθὴν τῶν ὀστέων αὐτοῦ, τὰ ὁποῖα ἔβαλεν ἐντὸς κι-
 βωτίου, ὅπερ παραλαβὼν μεθ' ἑαυτοῦ ἐπέστρεψεν εἰς Ἱε-
 ρουσαλήμ· ὅτι δὲ μετέβη εἰς τὸν Ἀνθιμον διὰ νὰ τὸν χαι-
 ρεῖται, οὗτος ὑπεδέξατο αὐτὸν μὲ τὴν συνήθη ψυχρότητά
 του, καὶ ἀστειευόμενος τῷ λέγει, «τί καλὸ μᾶς ἔφερες,
 Ἄγιε Λύδης, ἀπὸ τὴν περιφέρειάν σου;» ὁ δὲ πονηρὸς Λύ-
 δης ἐγερθεῖς ἀπὸ τὴν θέσιν του, ἐξῆλθεν ἀπὸ τὸ δωμάτιον,
 λαμβάνει εἰς χεῖράς του τὸ μικρὸν κιβώτιον τὸ περιέχον
 τὰ εἰρημένα ὀστά, καὶ προσφέρει αὐτὸ εἰς τὸν Ἀνθιμον,
 λέγων, «λάβε αὐτὰ τὰ περιπόθητά σοι·» ὁ δὲ Ἀνθιμος ἠ-
 ρώτησε τὸν Ἄγιον Λύδης μὲ ἀπορίαν του, «τί πράγματα
 εἶνε αὐτά;» οὗτος ἀπεκρίθη, εἶνε τὰ ὀστά τοῦ μακαρί-
 του ἀδελφοῦ σου! ταῦτα ἀκούσας ὁ Ἀνθιμος, ἐγείρεται,
 ἐναγκαλιζέται αὐτὸν μὲ δακρυρρέοντας ὀφθαλμούς, καὶ
 τῷ λέγει, «τόρα σοὶ συγχωρῶ ἕξ ὅλης ψυχῆς μου, καὶ
 εἰς τὸ ἐξῆς εἶσαι ἀδελφός μου», καὶ πραγματικῶς τοιοῦτος
 ἀνεδείχθη μετὰ ταῦτα· ὅθεν δι' αὐτοῦ τοῦ τρόπου ὁ Ἄ-
 γιος Λύδης ἀνακτήσας τὴν εὐνοίαν καὶ ἀγάπην τοῦ ἰσχυ-
 ροῦ Ἀνθίμου, μὲ ἀξιοθαύμαστον ἐπιδεξιότητα, ἤχημαλώτισε
 τὸ φόβητρόν του.

Κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκαίνην χριστιανός τις κάτοικος
 Κωνσταντινουπόλεως ἦλθεν εἰς Ἱερουσαλήμ μὲ εὐειδеста-

την κυρίαν, ὁ Ἅγιος Λύδης ἐφιλιώθη καὶ ἀπέκτησε τόσον στενάς σχέσεις μετ' αὐτῆς, ὥστε κατήντησε νὰ μένῃ ἡ κυρία αὐτὴ ἐντὸς τοῦ Μοναστηρίου εἰς τὸ δωμάτιον αὐτοῦ ὀλοκλήρης ἐξ ὀδομάδας. Ταῦτα μοὶ διηγήθη ὁ μακαρίτης Παρθένιος Παραδραγομάνος, ἃ ὁ Ἀρχιμανδρίτης Κύριλλος, (σωπῶ δὲ τὸ ὄνομα τῆς κυρίας διὰ τὸ σκανδαλιῶδες) τὴν κυρίαν ταύτην εἶδον νὰ ἐπισκέπτηται τὸν παλαιὸν φίλον τῆς εἰς τὸ Μετόχιον Κωνσταντινουπόλεως· εἰς τὴν εἰρημένην κυρίαν τόσον ἤρρεσεν ἡ συνήθεια τῶν καλογήρων τῆς Ἱερουσαλήμ, καὶ ἡ περιποίησις αὐτῶν ὥστε ἀπεφάσισε νὰ διατρίψῃ καὶ τὸ δεύτερον ἔτος ἐκεῖ· οὕτω δὲ ἐμεινεν ἔγκυος καὶ ἐγέννησεν ἀρσενικὸν, τὸ ὁποῖον ἐβάπτισεν ὁ Ἅγιασμένος Λύδης, ὀνομάσας Κωστῆν· τοῦ παιδίου τούτου μὴ ὄντος ἐπιδεικτικῶς μαθήσεως, ὁ μακαριώτατος ἔλαβε τὸ ἄλλο τέκνον τῆς κουμπάρας του, Λεωνίδα καλούμενον. Πλὴν ἀλλ' ὅμως ἐγένετο γνωστὸν ἐν Ἱερουσαλήμ, ὅτι τὸ αὐτόθι γεννηθὲν παιδίον ἦτο τοῦ Ἁγίου Λύδης, διότι τοῦτο εἶχεν ὅλα τὰ χαρακτηριστικὰ αὐτοῦ, καὶ διότι οἱ ὄψυδερκεῖς καλόγηροι τῆς Ἱερουσαλήμ ἐγνώριζον ὅτι ὁ αὐξυγος τῆς κυρίας ταύτης ἔκαμνε ταξείδια εἰς Ἰόππην ἀπὸ Ἱερουσαλήμ, ὅπου διέμεινε σχεδὸν ἐπὶ δύο μῆνας, καὶ ἐπομένως οἱ καλόγηροι οὗτοι μετρήσαντες τὸν μῆνα, κατὰ τὸν ὁποῖον ἐγεννήθη τὸ παιδίον, εὕρισκον ἀκριβῶς, ὅτι τοῦτο συνελήφθη κατὰ τὴν ἀπουσίαν τοῦ συζύγου αὐτῆς· ὅσα δὲ συνέβησαν μετὰ τὴν κουμπάραν του, εἶναι ἀνεκδιήγητα. Τέλος ὁ Κύριλλος καὶ Ἅγιος Λύδης ἐπροώδευσε θαυμασιῶς δυνάμει τῆς σχέσεως, τὴν ὁποίαν ἀπέκτησε μετὰ τὸν ἰσχυρὸν Ἀνθιμον, ἐδεικνύετο εἰς ὅλους φιλάδελφος. Κατὰ δὲ τὸ ἔτος 1864, ἀποβιώσαντος τοῦ πατριαρχέοντος Ἀθανασίου, δὲν ἐγένετο ὁ κανονικὸς διάδοχος τοῦ θρόνου ὁ Ἅ-

γιος Θαδορίων, ὁ νῦν Πατριάρχης Ἀντιοχείας· τὸ ἐμπόδιον δὲ τοῦτο προήλθεν ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν· μαθόντες δὲ οἱ πατέρες τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει Μετοχίου, ὅτι ἡ Μεγάλη Ἐκκλησία ἐνεργεῖ διὰ τὴν διορισθῆ Ἀρχιερεὺς ἰδικῆς της, ἔστειλαν ἐπιστολάς πρὸς τοὺς πατέρας τῆς Ἱερουσαλήμ, ὅπως τὸ ταχύτερον ἐκλέξωσι Πατριάρχην διὰ τοὺς ἀνωτέρω λόγους· οἱ δὲ πατέρες τῆς Ἱερουσαλήμ σκεφθέντες προέτειναν τὸν νῦν Ἅγιον Πέτρον, ὅστις διὰ μυστηριώδεις λόγους ἀπεποιήθη, ὥστε δὲν ἔμεινεν ἄλλος, εἰμὴ ὁ Ἅγιος Κύριλλος μας, τὸν ὁποῖον ἐψήφισαν Πατριάρχην τῶν Ἱεροσολύμων· ὁ δὲ Ἅγιος Νεαπόλεως, Πελοποννήσιος τὴν πατρίδα, ἀνὴρ ἐνάρετος, γνωρίζων κατὰ βάθος τὴν ἐξηχρεωμένην διαγωγὴν τοῦ Κυρίλλου μας, ἐφώναζεν ὡς παρὰ φρον, ἀποῖον ἐκλέγετε Πατριάρχην συνάδελφοι!! ἢ ὑπενθυμίζων τὰ παρελθόντα, ἀλλ' εἰς μάτην. ὁ Κύριλλος ἐγοήτευσε τὰς ψυχὰς τῶν καλογήρων· πλὴν ὁ Νεαπόλεως δὲν ἐβράδυνε νὰ τρέξη ἀμέσως καὶ εἰς τὸν Πασσᾶν, καὶ νὰ ἐκφράσῃ τὰ θέοντα, ὅστις ἐπέφερεν εἰς τὸν Κύριλλον ἀρκετὰς δυσκολίας. Ἀλλὰ κατόπιν δωροδοκήσας ὁ Πασσᾶς διὰ γροσίων 500,000 ἐνέδωκεν εὐθύς, καὶ προσεκάλεσε τὸν Ἅγιον Νεαπόλεως διὰ νὰ δώσῃ τὴν ψῆφον του, πλὴν οὗτος διεμαρτυρήθη καὶ παρηρησία διωμολόγησεν ὅτι ἀδὲν γίνομαι ἔνοχος τῆς ἀπωλείας τοῦ καταστήματος, δὲν ψηφίζω ἄνθρωπον φονεῖα καὶ κακοῦργον, ἀλλὰ μάταιαι ἀπίθῃσαν αἱ δίκαιαι αὐτοῦ φωναί· ὁ Κύριλλος ψηφιαθεὶς ἐξελέχθη καὶ μετέβη εἰς τὸν Πασσᾶν διὰ νὰ λάβῃ τὰ μπεράτι, ὅπερ λαβὼν ἐπίστρεψεν εἰς τὸ Μοναστήριον· ἐκεῖ μετέβησαν ὅλοι οἱ πατέρες καὶ τὸν ἐχαιρέτησαν διὰ τὸν προβιβασμὸν του· ὁ δὲ ἐνάρετος καὶ ἀκεραίου χαρακτῆρος Ἅγιος Νεαπόλεως δὲν μετέβη· ἀλλ' ὁ φρέσκος μας Πατριάρχης

χης Κύριλλος μεταπεμφάμενος αὐτὸν τῷ λέγει ἄμα ἐπαρθε-
άσθη ἐνώπιόν τε, Ὁ Ἅγιε Νεαπόλεως, ἴδου ἐγὼ ἔγεινα Πατριάρ-
χος, ποῦ ἔμειναν αἱ φωναί σου! ὁ δ' ἀπήντησεν, ἐγὼ ἔκαμα τὸ
χρέος μου, ἃς ὄψωνται ἐκεῖνοι, οἵτινες σέ ἐψήφισαν Πατρι-
άρχην (1). Ἀναβάς λοιπὸν κατὰ τὸ ἔτος 1844 τὸν Πατρ.
θρόνον ὁ Κύριλλος (ὁ Κασιδοκωνσταντῆς) εὐθύς ἤλλαξε τὸ
φρόνημά του, καὶ ἤρξατο νὰ δεικνύῃ τὴν θηριώδη ψυχὴν
του. ἔπαυσεν ἡ φιλαδελφικὴ καρδία, ἡ πραότης, ἡ γλυ-
κύτης καὶ ἡ ἀγγελικὴ του δῆθεν ψυχὴ, ἅπερ ἐν ῥοπῇ ὀ-
φθαλμοῦ διελύθησαν ὡς καπνός, καὶ ἤρχισε μὲ καταχθί-
νιον τρόπον καὶ πανοῦργον συνάμα ν' ἀπ μακρόνῃ τοὺς εὐ-
σεβεῖς Μοναχοὺς ἀπὸ Ἱερουσαλήμ, τινὰς τούτων διορίζων
εἰς θέσεις εὐτελεστάτας, ἄλλους δὲ στενοχωρῶν εἰς τοιοῦ-
τον βαθμὸν, ὥστε ἀπεσύροντο μόνοι των, ἀφῆκε δὲ
μόνον ἐκείνους, ὅσους δὲν ἠδύνατο νὰ κλονίσῃ, καὶ ὅσοι ἤ-
σαν ὑποπόδιον τῶν ποδῶν του. ὁ ἀπαίσιος αὐτοῦ ἄνθρω-
πος εἶνε τόσο φιλόδοξος, ὥστε χάριν τῆς ἀμέτρου φιλο-
δοξίας του καὶ πρὸς ἀπόλαυσιν τῶν διαφόρων αἰσχρῶν ἐ-
πιθυμιῶν του καὶ εὐχαρίστησιν τῶν παθῶν του, θυσιάζει
τοὺς χριστιανικοὺς θησαυροὺς. Παραχρῆμα διέταξε νὰ κρα-
τῶνται κατάστιχα, διὰ νὰ δεικνύῃ δῆθεν τὴν τάξιν, ἐξο-
δεύσας ἀρκετὰ χρήματα διὰ τὴν ἐπιδιόρθωσιν τῶν Χανίων
τῶν λεγομένων Μοναστηριακῶν, ἡ δὲ αἰσχρὰ φιλοδοξία
του ἀπεδείχθη τρανώτατα, διότι ἐάν τις περιέλθῃ τὸν
τόπον ἐκεῖνον, θέλει ἰδεῖ καὶ εἰς αὐτὰ τα πλεον ἰσήμε-
τα κτίρια τὴν ἐξῆς ἐπιγραφὴν, Ἄνεκα ἐνίσθη ἐπὶ

(1) Μέχρι σήμερον ὁ μόνος, ὅστις δὲν προεῖται καὶ δὲν ὑπο-
λήπτεται τὸν Πατριάρχην ταῦτον, μὴ πχύοντα νὰ τὸν κολα-
χεύῃ, εἶνε ὁ Ὁ Ἅγιος Νεαπόλεως.

Κυρίλλου Β». εἰς δὲ τοὺς ἰσχυροὺς Ὀθωμανοὺς ἐφαίνετο μεγαλόδωρος, φιλόκαλος καὶ εὐγενής, φιλοδωρῶν εἰς αὐτοὺς μεγάλας ποσότητας χρημάτων, ὥστε οἱ κάτοικοι Ὀθωμανοὶ Ἀραβες ὠνόμαζον αὐτὸν πατέρα τῶν φλωρίων. Ταῦτα ἔβλεπον οἱ δυστυχεῖς πατέρες, ἀλλὰ δὲν ἐτόλμησαν νὰ ὁμιλήσωσιν περὶ αὐτῶν, φοβούμενοι τὴν καταδίκωξίν του· ὁ δὲ Ἄνθιμος ὁ γραμματεὺς τοῦ καταστήματος, ὅστις ἠδύνατο νὰ ὁμιλήσῃ, ἐτυφλώθη ὡς ἐκ τοῦ γήρατος, καὶ ἀπεσύρθη ἀπὸ τὰς ὑποθέσεις τοῦ καταστήματος· τὸν δὲ Διονύσιον Βηθλεέμ παριώρισε ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε νὰ μὴ δύναται νὰ ἐξέλθῃ ἐκεῖθεν, ἄνευ Πατριαρχικῆς ἀδείας, θέσας αὐστηρὸν κανονισμόν, διότι ἡ εἰς Ἱερουσαλήμ παρουσία τοῦ Διονυσίου ἦτον ἐπίφοβος εἰς τὸν ἀλλόκοτον Κύριλλον, πρῶτον διὰ νὰ μὴ ἦνε πλησίον του καὶ παρατηρῆ καὶ ἐξελέγχῃ τὰς παρανόμους πράξεις του, καὶ δευτέρον διὰ νὰ ἐκδικηθῇ αὐτὸν δι' ὑπόθεσίν τινα, ἣτις συνέβη εἰς τὴν καλογραϊάν του, τῆς ὁποίας τὴν διήγησιν ἐπιφυλαττόμεθα.

Εἰς Μοναχὸς ὀνομαζόμενος Ἰωακείμ, Βουλγαρικῆς καταγωγῆς, χρηματίσας Κομαράσης, (θέσις ἰσοδυναμοῦσα μὲ τὸν ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν,) ἕνεκα τοῦ γήρατός του ἔδωκε τὴν παραιτήσιν του εἰς τὸν προκατόχον του Πατριαρχεῦοντα, Ἀθανάσιον, πρὸς ἡσυχίαν του, καὶ ἐζήτησε νὰ τῷ δοθῇ ἰσοβίως τὸ Μοναστήριον τοῦ Προφήτου Ἡλιοῦ, κείμενον ἐν τῷ μέσῳ τῆς ὁδοῦ τῆς ἀγούσης εἰς Βηθλεέμ, θέσιν τεραπνὴν καὶ ἀπέχον μίαν ὥραν ἀπὸ Ἱερουσαλήμ, ἐν τῷ ὁποίῳ, δοθέντι εἰς αὐτὸν, ἡσύχαζεν. Μετέβη τότε ἐκεῖ πτωχὸς τις προσκυνητὴς ἐξ Ἀδριανουπόλεως, ὀνομαζόμενος Κωνσταντῖνος μετὰ τῆς οἰκογενείας του συγκειμένης ἕκ τε τῆς συζύγου του, καλουμένης Ἑλένης καὶ τεσσάρων ἀνη-

λίμων κορασιών ὠραίων ὃ δὲ πρῶτην Καμαράσης Ἰωακείμ ὑπεδέξατο αὐτοὺς εἰς τὸ Μοναστήριόν του ὅπως τὸν ὑπηρετῶσι, χάριν δὲ εὐσπλαχνίας ἀφῆκεν αὐτοὺς νὰ διαμείνωσι πλησίον του ἀρκετὰ ἔτη.

Ἄλλ' ὃ βέβηλος καὶ δαιμόνιος Κύριλλος, ἅμα ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον ἔρριψε τὸν πονηρόν του ὀφθαλμὸν ἐπὶ τὰ δύο πρῶτα ἀθῶα κοράσια, ὄντα ἐν ὄρα γάμου, καὶ διὰ λάθῃ εἰς τοὺς ὄνυχάς του ταῦτα παύει τὸν Μοναχόν, Ἰωακείμ, ἀπὸ τοῦ νὰ κατοικῇ εἰς τὸ Μοναστήριον τοῦ προηγήτου Ἡλιοῦ, καὶ τὸν προσκαλεῖ εἰς Ἱερουσαλήμ, ἀφαιρέσας συγχρόνως καὶ τὴν μικρὰν περιουσίαν του δι' ἀνηκούστου καὶ καταχθονίου πονηρίας, διὰ νὰ μὴ εἰμφορῇ νὰ διατηρηθῇ τὴν πτωχὴν ταύτην οἰκογένειαν καὶ εὖτω ὑπείκων εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ ὑποχωρήσῃ εἰς τὰς θελήσεις αὐτοῦ· ὃ δὲ δυστυχῆς Ἰωακείμ ἔστειλε τὴν περιουσίαν του καὶ τὰ ἐπιπλάτου εἰς Ἱερουσαλήμ εἰς τὸ Μοναστήριον τοῦ ἀγίου Εὐθυμίου, ὅπου ἡ Ἑλένη μὲ τὰς τέσσαρας θυγατέρας της ἔμειναν καλογραῖαι· (1) ὃ δὲ γέρον Ἰωακείμ ἐκράτησε πλησίον του τὸν γέροντα οἰκογενειάρχην, Κωνσταντῖον, διὰ νὰ καταβῶσιν τὴν ἐπιούσαν εἰς Ἱερουσαλήμ· τὴν δὲ Ἑλένην μὲ τὰς τέσσαρας θυγατέρας της, τὴν πρῶτην νόκτα, ὑπεδέξατο καλογραῖά τις φίλη αὐτῆς εἰς τὸ δωμάτιόν της, διὰ νὰ ἡσυχάσωσι, καθύσον τὸ διὰ τὴν καλογραϊάν του δωτάτιον τοῦ Ἰωακείμ δὲν ἦτον ἔτοιμον πρὸς

(1) Εἰς Ἱερουσαλήμ ὑπάρχει συνήθεια νὰ ἔχη ἕκαστος πῶν καλογήρων καὶ τὴν καλογραϊάν του, ἢ δύο καὶ τρεῖς, ἀναλόγως τοῦ βαθμοῦ του καὶ τῆς καταστάσεώς του. ἀγοράζων ἀπὸ τὸ κοινὸν τοῦ Ἁγίου Τάφου δωμάτιον διὰ τὴν καλογραϊάν του εἰς τὸ γυναικεῖον Μοναστήριον, ὅπερ εἶπε εἰς τὴν ἐξουσίαν του ἐβόσῳ ζῆ.

ἀνίπαυσιν· κατόπιν δὲ ἡ Ἑλένη παρεκάλεσε πτωχὴν τινα καλογραῖαν ὑπέργυρον νὰ μείνῃ εἰς τὸ δωμάτιόν της πρὸς φύλαξιν, ἣτις καὶ ἔμεινεν· περὶ δὲ τὸ μεσονύκτιον ἀπὸ τὸ τοῖχος τοῦ μοναστηρίου ἀνέβησαν λησταί, καὶ ἤνοιξαν τὴν θύραν τοῦ δωματίου, ὅπερ ἡ καλογραῖα ἐφύλαττε τὴν περιεσῖαν τοῦ Ἰωακείμ, ἀλλ' αὐτη ἐννοήσασα τοὺς ληστας ἤρξατο νὰ φωνάζῃ, οὗτοι δὲ ἐμρράξαντες τὸ σῶμα αὐτῆς ἔ, οὕτω τῆς ἀναπνοῆς ἐμποδισθείσης, τῇ ἐπέφερον τὸν θάνατον· ἀνοίξαντες ἔπειτα τὰ κιβώτια, ἀφῆρσαν τὰ πολυτιμότερα πράγματα καὶ χρήματα, ἀξίας διακοσίων χιλιάδων γροσίων, καὶ ἀνεχώρησαν· τὴν δ' ἐπιούσαν, ὅτε ἡ πτωχὴ μήτηρ τῶν κορασιῶν μετέβη διὰ νὰ προετοιμάσῃ τὸ δωμάτιον τοῦτο, ἔμεινεν ἔντρομος, ἰδοῦσα τὴν καλογραῖαν νεκρὰν καὶ τὰ κιβώτια ἠνεωγμένα· παραχρῆμα εἰδοποίησε περὶ τοῦ τραγικοῦ τούτου συμβάντος τὴν αὐτοῦ Μακαριότητα, ὅστις προσποιηθεὶς ὅτι ἐταράχθη, ἔτρεξεν εἰς τὴν ἀρχὴν, πρὸς ἀνεύρεσιν τῶν κλοπέων. Ταῦτα μαθὼν ὁ δυστυχὴς Ἰωακείμ, τάχιστα μετέβη εἰς Ἱερουσαλὴμ, μεγάλως παρηγορηθεὶς διὰ λόγων μόνον παρὰ τῷ Μακαριωτάτῳ· μετὰ τινος δὲ ἡμέρας ὁ Ἰωακείμ συνεβούλευσε τὸν πτωχὸν οἰκογενειάρχην νὰ παραλάβῃ τὴν οἰκογενειάν του καὶ ν' ἀναχωρήσῃ ἐξ Ἱερουσαλὴμ εἰς τὴν Πατρίδα του, δώσας εἰς αὐτὸν νὰ ἐννοήσῃ, ὅτι δὲν δύναται νὰ τοὺς διατηρήσῃ πλέον, διότι καὶ αὐτὸς κατήνητησεν ἐνδεής· ὁ δὲ πτωχὸς οἰκογενειάρχης ἀπεφάσισε ν' ἀναχωρήσῃ· ἀλλ' ὁ Κύριλλος μαθὼν τοῦτο, διὰ τῶν πανούργων καὶ ἀπατηλῶν λόγων του κατέπεισε τὴν σύζυγόν του νὰ μείνῃ εἰς Ἱερουσαλὴμ, ἐνῶ ὁ εὐσεβὴς καὶ ἐνάρετος Ἰωακείμ συνεβούλευσε τὸν οἰκογενειάρχην τοῦτον ν' ἀναχωρήσῃ· ἀλλὰ καὶ ἡ γερόντισσα τοῦ Κυρίλλου, Εὐφημία, συνεβούλευε τὴν Ἑλένην

νά μείνη εἰς Ἱερουσαλήμ· τούτου ἕνεκεν γεννᾶται μεταξύ τῆς οἰκογενείας ταύτης τρομερὰ διχόνοια, διότι ὁ μὲν Κωνσταντῖνος ἤθελε ν' ἀναχωρήσωσιν, ἡ δὲ σύζυγός του νά μείνωσιν εἰς Ἱερουσαλήμ· συγχύσεως ἐπομένως λαβούσης χώραν, προσκαλοῦνται οἱ σύζυγοι ἐνώπιον τοῦ Πατριάρχου, διὰ νά δικάσῃ τήν μεταξύ των διαφορὰν. Παρουσιάζονται ἐνώπιον τοῦ δημίου τούτου τὰ θύματα ταῦτα, καὶ τὴν μὲν Ἑλένην ἀθῶνει, τὸν δὲ πτωχὸν σύζυγόν της καταδικάζει εἰς φυλάκισιν ἐντὸς τοῦ Μοναστηρίου τοῦ Ἁγίου Σάββα εἰς τὴν ἔρημον, ἀπέχοντος τέσσαρας ὥρας ἀπὸ Ἱερουσαλήμ, ὅπου ὁ δυστυχῆς Κωνσταντῆς κατατρυχόμενος καὶ καταπληγωθεὶς τὸ σῶμα ἀπὸ ψήρας καὶ διάφορα ζωύφια, ἀπεβίωσεν ἐντὸς τοῦ ὕψους ὑπογείου.

Μετὰ δὲ τὴν ἀποπεράτωσιν τῆς ἀλλοκότου ταύτης δίκης, ὁ ἅγιος Πατριάρχης συνέδραμε τὰς τέσσαρας θυγατέρας καὶ τὴν μητέρα αὐτῶν, Ἑλένην, καὶ τὴν μὲν πρώτην ἐξ αὐτῶν παρέλαβε πλησίον της ἡ γερόντισσά του, Εὐφημία, ὡς βοηθὸν της, τὴν ὀπίαν μετὰ ἐνὸς ἔτους ὑπηρεσίαν ὑπάνδρευσεν ἡ ἀξιοσέβαστος αὐτῆ γερόντισσα, μέ τινα Ἄραβι τὸ ἐπάγγελμα κηροποιῶν (μουμτζῆν), ἀλλ' εὐρῶν ταύτην ὁ σύζυγός της μὴ παρθένον, τὴν ἠνάγκασε νά καταδώσῃ τὸν φθορέζ της, ἣτις καὶ ὠμολόγησεν, ὅτι εἶνε ὁ Πατριάρχης Κύριλλος· ἐκεῖνος δὲ μαθὼν τοῦτο ἐσιώπησε τὸ πρᾶγμα, διὰ πολλῶν χρημάτων ἐξυγοραστῆίς. Κετὰ τὸ διάστημα δὲ τοῦτο, ἀποβιωσάσης τῆς μητρός τῶν θυγατέρων, παρέλαβε τὰς τρεῖς ἀγάμους ὑπὸ τὴν προστασίαν του, ἐξ ὧν τὴν δευτέραν Ἀναστασίαν τοῦνομα, μετὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς πρώτης, παρέδωκεν εἰς τὴν σεβαστὴν γερόντισσαν λόγῳ μὲν ὡς συμβοηθὸν αὐτῆς, ἔργῳ δὲ διὰ νά τὴν ἔχῃ πάντοτε πλησίον του· τὰ δὲ ἕτερα ὄσα μικρότερα κ-

ράσια περιποιεῖτο ἐπὶ ἀπαισίῳ σκοπῷ ὁ καταχθόνιος οὗτος ἄνθρωπος. Ταῦτα πάντα ἔβλεπον καὶ οἱ πατέρες, οἵτινες καθορῶντες τὴν πρὸς τοὺς καλογήρους αὐθάδειαν τῆς Εὐφημίας καὶ γνωρίσαντες τὸ λάθος αὐτῶν διὰ τὴν ἐκλογὴν τοῦ Κυρίλλου, ὡς Ποιμενάρχου, μετεμελήθησαν. Τὰ ἀνωτέρω πραγματικὰ γεγονότα μοὶ διηγήθησαν πολλοὶ ἐκ τῶν καλογήρων ὡς καὶ ὁ ἴδιος Μοναχὸς Ἰωακείμ, (ἄπερ καὶ Γερμανική τις ἡμερὶς, ὀνομαζομένη, ἡ σ' Ἐπίσημος Αὐγούστα) τοῦ ἔτους 1854 ἢ 1855 ἐξιστορεῖ, περιγράφουσα μὲ λεπτομέρειαν καὶ μὲ μέλανα χαρακτηρίζουσα χρώματα τὸν κατασπαραγμὸν τῆς πτωχῆς ταύτης οἰκογενείας. Τῆς ἡμερίδος ταύτης συνδρομητῆς ὢν ὁ μακαρίτης Διονύσιος Κλεώπας, ἢ ἀναγνούς τὰ κατὰ τοῦ Πατριάρχου τούτου γραφόμενα ἐν αὐτῇ, μετέβη εἰς τὸ συνοδικὸν εἰς Ἱερουσαλὴμ καὶ ἔλαμψε τὴν ἐξήγησιν ταύτην εἰς τοὺς πατέρας τοῦ Ἁγίου Τάφου, οἵτινες, ἂν καὶ ταῦτα ἦσαν ἀληθῆ, τὰ ἀπεισιώπησαν πρὸς καιρόν.

Κατ' ἐκείνην δὲ τὴν ἐποχὴν εὕρισκετο ὁ Κύριλλος εἰς Κωνσταντινούπολιν· οἱ δὲ πατέρες ἀπεφάσισαν καὶ ἀπέστειλαν ἀναφορὰν πρὸς τὸν Πατριαρχεῦοντα τότε Βυζαντίου Ἀνθιμὸν, περιγράφοντες τὰ τρομερὰ καὶ φρικώδη κακουργήματα αὐτοῦ καὶ ζητοῦντες τὴν παῦσίντου καὶ τὴν ἐξορίαντου· τὴν ἀναφορὰν ταύτην λαθῶν ὁ Ἀνθιμος, πρὶν ἀναφέρει τι εἰς ἄλλους, προσεκάλεσε τὸν Ἐφέσου Ἀνθιμον τότε ἀσθενοῦντα (1) καὶ παραιτηθέντα τῆς θέσεώς του, καὶ τῷ ἐπέδειξε τὴν ἀναφορὰν ταύτην, ὅστις τὸν συνεβούλευσε νὰ μὴ τὴν ἐπιδείξῃ εἰς ἄλλον Ἀρχιερέα, ὁ δὲ Πατριαρχεῦων δὲν συνήνεσεν εἰς τοῦτο, τότε ὁ Ἐφέσου τῷ λέ-

(1) Κατὰ τὸ ἔτος 1859.

γει αξέσχισέ την καὶ θὰ ὠφεληθῆς περισσότερον παρὰ νὰ τὴν ἐνεργήσης», καὶ οὕτως ἔπραξεν ἡ αὐτοῦ Πανουσιότης· οἱ δὲ πατέρες ἐν Ἱερουσαλήμ ἀνυπομόνως περιέμενον τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἀναφορᾶς τῶν ταύτης, ἢ τοῦλάχιστον μικρὰν ἀπάντησιν, ἀλλ' εἰς μᾶτην παρήρχετο ὁ καιρὸς, οὐκ ἦν φωνή, οὐκ ἦν ἀκρόασις· τότε ἠναγκάσθησαν καὶ ἔκαμαν ἄλλην ἀναφορὰν, ἔτι σφοδρότεραν καὶ μὲ περισσότεράς ὑπογραφάς, πρὸς τὸν Πατριάρχην, ἀναφέροντες καὶ τὴν πρώτην ἀναφορὰν τῶν, καὶ ζητοῦντες τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῆς· ὁ δὲ Παναγιώτατος λαβὼν καὶ τὴν δευτέραν ταύτην ἀναφορὰν, προσεκάλεσε πάλιν τὸν Ἐφέσου Ἀθιμον, ὅστις τὰ αὐτὰ τὸν συνεβούλευσε, καὶ ὑπεσχέθη οὗτος πρὸς τὸν Παναγιώτατον, ὅτι θέλει γράψαι τὰ συμβαίοντα πρὸς τὸν Κύριλλον Ἱεροσολύμων, ὡς καὶ ἔγραψεν. Ἦτο δὲ δύσκολος ἡ ἀλληλογραφία κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν, διότι αἰτμόπλοια δὲν ἐταξείδευον ἐκεῖ, ἀλλὰ μόνον πλοῖα, ὥστε ἀπητοῦντο 15 ἢ 18 ἡμέραι μέχρις οὗ λάβωσι τὰς ἐπιστολάς· ὅθεν ὁ Κύριλλος λαβὼν τὴν ἐπιστολὴν τοῦ Ἐφέσου Ἀνθίμου, καὶ τὸ ἀντίγραφον τῆς ἀναφορᾶς τῶν πατέρων, ἤρξατο νὰ καταδιώκῃ ὅσους ἠδύνατο, καὶ ἄλλους μὲν ἐξώρισεν, ἄλλους περιεφρόνει αὐθαδῶς, προσεπάθει δὲ νὰ ἐκδικηθῆ ὅλους· οἱ δὲ καλόγηροι καὶ οἱ πατέρες τοῦ Ἁγίου Τάφου βλέποντες ταῦτα καὶ ἀπελπισθέντες, ὅτι δὲν λαμβάνουσι καμμίαν ἀπάντησιν τῶν ἀναφορῶν αὐτῶν (1) ἀπὸ τὴν Μεγάλην τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν, ἀπεφάσισαν νὰ τὸν καύσωσιν, ὅπως ἀπαλλαχθῶσι διὰ παντὸς τὰ μο-

(1) Πολλάκις διηγούμενός μοι ταῦτα ὁ Ἐφέσου Ἀνθιμος μοι παρεπονεῖτο ὅτι δὲν εἶδε κανὲν ὄφελος ἀπὸ τὸν Κύριλλον διὰ τὰς ἐκδουλεύσεις του.

ναστήρια ἀπὸ τὸ ἀνθρωπόμορφον τοῦτο θηρίον· αἱ δὲ οἰκίαι τῆς Ἱερουσαλήμ εἰσὶ λιθόκτιστοι καὶ θολογύριστοι ἐντὸς δὲ τοῦ μεγάλου Μοναστηρίου ὑπῆρχεν οἰκία τις ξυλίγη, εἰς τὴν ὁποίαν κατῴκει ὁ Κύριλλος. Μίαν δὲ νύκτα, ἐνῶ οὗτος διεσκέδαζε μὲ τὴν γερόντισσάν του, καὶ μὲ τὸν ὁμοιον ὑπασπιστήν του, Γεράσιμον τὸν νῦν Λύδης, ἔβαλον πῦρ εἰς τὴν ἀνωτέρω οἰκίαν, ὅπερ ἀμέσως διεδόθη εἰς αὐτήν· τότε οἱ τρεῖς οὔτοι, τὰ ἀπαίσια ταῦτα ὄντα, ἐνῶ προσεπάθουν νὰ ἐξέλθωσι διὰ νὰ σωθῶσιν, ἐμποδίζοντο ἀπὸ τοὺς ἐχθροὺς αὐτῶν, ἐπὶ τέλους θλέποντες τὸν ἄφευκτον κίνδυνον τῆς ζωῆς των, ἐβρίβθησαν ἀπὸ τὸ παράθυρον εἰς τὸ δῶμα, ὅπερ δὲν ἦτο πολὺ ὑψηλὰ, ἔ τοιουτοτρόπως ἐσώθησαν ἅπαντες· ὁ δὲ Κύριλλος εἶχε καὶ ἔχει συνήθειαν νὰ φέρῃ μεθ' ἑαυτοῦ πολῦτιμον θησαυρὸν, ὅστις ἐγένετο παρναάλωμα τοῦ πυρός. Ταῦτα συνέβησαν κατὰ τὸ ἔτος 1848· ἰδὼν λοιπὸν οὗτος τὸν ἐπαπειλοῦντα κίνδυνον τῆς ζωῆς του, ἀπεφάσισε νὰ ἀναχωρήσῃ εἰς Κωνσταντινούπολιν· μὴ ἔχων δὲ κανένα ἐπιστήθιον φίλον Καλόγηρον διὰ νὰ γνωρίζῃ τὴν Κωνσταντινούπολιν, ὁ Κύριλλος ἐστειλεν εἰς αὐτὸν τὸν Ἰάκωβον Ἀρχιμανδρίτην, ἐπανερχόμενον τότε ἀπὸ τὰ ταξείδια τῆς γεωργίας, διὰ νὰ ἐνεργήσῃ νὰ ἐκδοθῇ φερμάνιον ὅπως μεταβῆ εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἐροδιάσας αὐτὸν μὲ ἀρκετὰ χρήματα· Φθάσας δὲ ὁ Ἰάκωβος εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ ἀπαντήσας μεγάλην δυσκολίαν ὡς πρὸς τὴν ἐκδοσιν τοῦ φερμανίου, συνεβουλεύθη τὸν Γεώργιον Κωνσταντινίδην, ὅπως ἐνεργήσῃσι διὰ μέσου τοῦ αὐθέντου Βογορίδου, ἵνα ἐκδοθῇ φερμάνιον εἰκονικόν, ὅπερ λαβὼν ὁ κύριος Ζουτᾶς, μετέβη διὰ ξηρᾶς εἰς Ἱερουσαλήμ καὶ παρέδωκεν εἰς τὸν Κύριλλον· τὸ φερμάνιον τοῦτο παραλαβὼν οὗτος, κατὰ τὸ ἔτος 1859· ἐβύστησεν

ἐπίτροπόν του τὸν Μελέτιον ἅγιον Πέτρου, κατὰ τὰς γραπτάς μεταξύ των συμφωνίας (ὁ Μελέτιος οὗτος προετάβη διὰ πατριάρχης, ἀλλὰ διὰ μυστηριώδεις λόγους, δὲν ἐδέξατο τὸν θρόνον, συνθηκολογήσας μὲ τὸν Κύριλλον, ἐν περιπτώσει ἀπουσίας του, νὰ τὸν ἀφίνη ἐπίτροπόν του,) καὶ μετέβη εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἔνθα περιεστοιχίσθη ἀπὸ τοῦς κόλακας, οἵτινες ἐξετάσαντες τὴν ἀξίαν αὐτοῦ ἡερόντες αὐτὸν καθὼς τὸν ἐζήτουν, ὅπως ἀπ' αὐτὸν ὠφελῶνται, ἤρξαντο ἐγκωμιάζοντες καὶ ἐπαινοῦντες αὐτὸν, οἱ κερδοσκοποὶ οὗτοι κόλακες καὶ ἀφιερῶντες εἰς αὐτὸν τὰς σολῶκως ἡάγραμμάτως ἐκιδιδόμενα βιβλία των, ὅσους μὲ ἀφθονίαν ἀντήμειβεν αὐτοῦς διὰ τῶν ἐθνικῶν χρημάτων. Ὁ δὲ ῤηθεὶς Γεώργιος Κωνσταντινίδης ὁ ἄλλος Μέντωρ τοῦ Κυρίλλου, συνεβούλευε καὶ διηύθυνεν αὐτὸν, ὥστε νὰ δεικνύηται ἐξωτερικῶς εὐεργετικὸς ἄνθρωπος, διὰ νὰ φεναικίξη ἡ κλειῆ τὰ ὄμματα τῶν ἀνθρώπων. Εἰ καὶ ἡσύχασεν ὁ Κύριλλος ἐν Κωνσταντινουπόλει, δὲν ἦτον εὐχαριστημένος ὁμως μακρὰν τῆς ἀγίας γεροντίσης του, διότι δὲν ἡδύνατο ἄνευ αὐτῆς νὰ στήσῃ τὰς παγίδας του καὶ τὰς μηχανάς του, καὶ νὰ διατηρῆται ἡ ἐσωτερικὴ τάξις τοῦ καταστήματος· τούτου ἔνεκεν ἔγραψε πρὸς αὐτὴν ἵνα ἔλθῃ εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἣτις καὶ ἀφίκετο φέρουσα μεθ' ἑαυτῆς καὶ τὴν παρακώρηνητης κυρίαν Ἀναστασίαν, δευτέραν ἀδελφὴν τῶν εἰρημένων τεσσάρων ὀρφανῶν κορασιῶν, τὴν ὁποίαν διατηρήσας πλησίον του ἱκανὸν καιρὸν, ἀπεφάσισε καὶ τὴν ὑπάνδρευσε ἔπειτα μὲ τινα ὀνομαζόμενον Χαράλαμπον, ἐκ τῆς συνοικίας τοῦ Μοχλιῦ, ὅστις ἦτον ἀντιγραφεὺς εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Μετοχίου ἐν Κωνσταντινουπόλει· παράνομοι δὲ αὐτῶν ἦτο ὁ ῤηθεὶς Μέντωρ τοῦ Κυρίλλου, Γεώργιος Κωνσταντινίδης, εἰς τὸν ὁποῖον πρὸς ἀνταμοιβὴν παρε-

χώρησεν ὁ Κύριλλος μουσίαν τινὰ εἰς τὰς Ἡγεμονίας, διὰ
 νὰ νέμηται ἰσοθίως τοὺς καρπούς αὐτῆς· οἱ δὲ ἄνθρωποι
 ἐνόμιζον, ὅτι ἔλαβε τὴν μουσίαν ταύτην ἐπὶ δημοπρασίας,
 ἐνῶ πραγματικῶς εἶχε τὴν παραχωρήσῃ, ὡς εἴρηται, ὡς
 ἀντιμισθίαν διὰ τὰς ἠθικὰς πρὸς τὸν Κύριλλον ἐκδουλεύ-
 σεις του. Μετὰ δὲ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς Ἀναστασίας
 ὁ Κύριλλος παρεχώρησεν εἰς τὴν γερόντισσάν του μίαν οἰ-
 κίαν πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Μετοχίου, ἔχουσαν δύο εἰσόδους,
 τὴν μὲν ἐντὸς τοῦ Μετοχίου, τὴν δὲ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ· πρὸς τὸ
 μέρος τῆς ὁδοῦ ταύτης μία γειτόνισσα εἶχε θυγατέρα τινὰ
 ὠραίαν, τὴν ὁποίαν ἡ ἀγία γερόντισσα ἐζήτησε παρὰ τῆς
 μητρὸς τῆς ὡς βοηθὸν εἰς τὰς οἰκιακὰς ὑπηρεσίας, τὴν
 ὁποίαν καὶ παρέλαβεν εἰς τὴν οἰκίαν τῆς· τότε ὁ Κύριλ-
 λος ἐξακολουθῶν τὸ μυστήριον ἐπάγγελμά του, διὰ τῆς
 ὁποίας ἐπὶ τοσοῦτον καιρὸν ἐκτῆσατο πείρας, καὶ δι' ἀφθόνων
 δώρων, ἔφθειρε καὶ ταύτην τὴν παρθένον· τὸ δ' ἔμβρυον
 ἐφρόντισε ὥστε νὰ ἐξαμβλωθῇ, διότι δὲν συνέφερε νὰ γείνη
 ἡ ἀνόσιος αὕτη πράξις του καταφανῆς· πρὴν δὲ ἡ γνωστῆ
 τοῦτο, διὰ παντὸς μέσου ἐφρόντισε καὶ ὑπάνδρευσε τὴν
 δυστυχῆ ταύτην κόρην μὲ τινὰ Ἀραβὰ, περὶ τοῦ ὁποίου
 ἰδιαιτέρως θέλομεν ἀναφέρει. Μετὰ δὲ ταῦτα ἐπρομηθεύθη
 ἐκ τῆς νήσου Χίου ἄλλην νέαν εὐρωστωτέρα, ὀνομαζομένην
 Ἀργυρὴν, τὴν ὁποίαν παραλαβὼν εἰς τὴν οἰκίαν του, ὡς
 ὑπηρέτριάν του δῆθεν, κατὰ τὴν συνήθη τέχνην του, ἔφθει-
 ρε καὶ ταύτην· μείνασα δὲ ἔγκυος, μετεχειρίσθησαν τὰ συ-
 νήθη ἱατρικὰ διὰ ν' ἀποβάλλῃ, ἀλλὰ μὴ κατορθωθέντος τού-
 του καὶ τῆς ἐγκυμοσύνης· ἐπαισθητοτέρας ὁσημέραι γενο-
 μένης, ἀπεφάσισαν νὰ τὴν ἐκβάλωσι τοῦ Μετοχίου,
 ἀποστειλάντες αὐτὴν εἰς συγγενῆ τῆς τινὰ κατὰ τὴν συ-
 νοικίαν Τζουμπαλί, ὅπου διετηρεῖτο μέχρι τοῦ τοκετοῦ·

ἄμα δὲ αὕτη ἔτεκεν ἄρρεν τέκνον, εὐθὺς ἔφθασεν ἡ εἰδήσις εἰς τὸ Μετόχιον, καὶ παρὰ τῆς ἀγίας γερωντίσεως ἔλαβον τὴν ὁδηγίαν νὰ ρίψωσιν αὐτό, καθ' ἣν ἡμέραν καὶ ὦραν προσδιώρισεν αὕτη εἰς τὴν θύραν τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Πατριαρχείου, ὅπερ καὶ ἐγένετο, εἶχε δὲ συνάμα διορίσει καὶ ἀνθρωπὸν τινα μὲ τὴν ὁδηγίαν νὰ συμβουλευῆ τοὺς εὐρόντας τὸ βρέφος τοῦτο, νὰ τὸ παραλάβωσι καὶ νὰ τὸ ρίψωσιν εἰς τὴν θύραν τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Μετοχίου τοῦ Ἁγίου Τάφου, ὅπως εὖρη ἐκεῖ ἀνάπαυσιν τὸ ἀτιυχὲς τοῦτο βρέφος· ἀμέσως λοιπὸν ἐπεφόρτισαν τὸν παρακανδυλανάπτην, ὅστις τὸ ἔφερεν εἰς τὸ Μετόχιον, καὶ ὁ Κύριλλος ἐδέξατο τοῦτο μετὰ μεγίστης χαρᾶς, ὅπερ ἐβάπτισεν ἀκολούθως ὁ ἅγιος Λύδης Γεράσιμος, ὁ σύμβουλος τοῦ Κυρίλλου, καλέσας αὐτὸ Κωνσταντῖνον, τὸ ὄνομα τοῦ ἑαυτοῦ πατρός. Ὅστις δὲ περίεργος ὢν θέλει νὰ βεβαιωθῆ περὶ τούτου, δηλ. τίνος υἱὸς εἶνε τὸ εἰρημένον παιδίον, ἅς παρατηρήσῃ αὐτὸ καὶ τὸν Κύριλλον, καὶ ἀμέσως θέλει ἰδεῖ τὴν αὐτὴν μορφήν καὶ τὰ αὐτὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ σπείραντος αὐτὸ Κυρίλλου, οὕτω θέλει παύσει πᾶσα περὶ τούτου ἀμφιβολία. Ἀμέσως δὲ οὗτος παρέλαβε δι' αὐτὸ τροφὸν, καὶ ἐφρόντισε διὰ παντὸς μέσου, ὅπως τὸ ἀναθρέψῃ μὲ πᾶν εἶδος εὐτυχίας. Εἶνε ἀδύνατον νὰ περιγράψῃ τις ὁπίσθη ἀδυναμίαν εἶχε πρὸς αὐτὸ τὸ παιδίον, νὰ συντρῶγῃ μετ' αὐτοῦ, νὰ τὸν ὀνομάζῃ αὐτὸ ἀναφανδὸν πανταχοῦ, πατέρα. Ἡ δὲ μήτηρ τοῦ παιδίου Ἀργυρῆ ἐφοῖτα τακτικῶς εἰς τὸ Μετόχιον διὰ νὰ ἐλέγῃ τὸ τέκνον τῆς· ἐν τῷ διαστήματι τούτῳ ἤλθον εἰς Κωνσταντινούπολιν ἐκ τῆς νήσου Σάμου ἑξ̄ γυναῖκες πατριώτισσαι τοῦ Κυρίλλου, διὰ νὰ προσπαθήσωσι νὰ ἐλευθερώσωσι τοὺς συζύγους των ἀπὸ τῶν δεσμῶν, καὶ μετ' αὐτῶν ἑξ̄ νέαι ὡραῖαι, τὰς ὁποίας οὐ-

τος ἐδέξατο ἐντὸς τοῦ Μετοχίου, καὶ τὰς διώρισεν εἰς ὑπηρετίας πλησίον τῆς ἀγίας γεροντίσσης· ἡ δὲ Ἀργυρῆ, ἣτις ἐφοίτα εἰς τὸ Μετόχιον, ἐλίπουσα τὰς εἰρημένους Σαμίας γυναῖκας ὅλως νέας καὶ ὠραίας, ἤρξατο νὰ ζηλοφθονῇ· ἐκ τούτου δὲ, συμβαινούσης λογομαχίας, διεδίδοντο τ' ἀνωτέρω εἰς τὸν κόσμον· τούτου ἕνεκα ἀπέβαλε τὴν Ἀργυρὴν ὁ Κύριλλος, διότι ἠδικεῖτο βεβαίως, ἐὰν ἀπέβαλλε τὰς ἐξ ὠραίας Σαμίας, μεθ' ὧν διῆγε βίον εὐχάριστον· τὴν δὲ Ἀργυρὴν ἀπέστειλεν εἰς Ἱερουσαλήμ (διὰ νὰ μὴ συμβῆ ῥῆξις τις μεταξὺ αὐτῆς καὶ τῶν Σαμίων γυναικῶν) ἐπιστάτριαν ἐπὶ τῶν γυναικῶν, αἵτινες ὑπηρετοῦν εἰς τὴν Σχολήν. Τότε ὁ σοφὸς Διονύσιος Κλεώπας, ἅμα εἶδεν αὐτὴν, δὲν τὴν ἐδέχθη διὰ πολλοὺς λόγους· πλὴν ὁμως εἶβεν αὐτὴν λαμπρὰν θέσιν. Ὁ δὲ Κύριλλος ἀπέκτησε καὶ μίαν κόρην ἀπὸ τὴν ὠραιότεραν Σαμίαν, τὴν ὁποίαν ἀνέτρεφε μετὰ τῶν ἄλλων νόθων παιδίων, συνάξας τοιζῦτα ἕως ἑνδεκά, ὅπως μὴ γείνη γνωστὸν εἰς τὸν κόσμον τὸ ἀνοσιούρημά του τοῦτο.

Διὰ τῶν προσπαθειῶν λοιπὸν τοῦ Κυρίλλου, ἐλευθερωθέντες οἱ ὀλιγώτερον ἐγκληματῖαι τέσσαρες σύζυγοι τῶν Σαμίων γυναικῶν, ἀνεχώρησαν μετ' αὐτῶν εἰς τὴν πατρίδα των, μείνασαι αἱ δύο ἐξ αὐτῶν, μετ' τὴν μίαν τῶν ὁποίων ἀπέκτησεν οὗτος παιδίον ἄρρην, τὸ ὁποῖον ἀπεβίωσε· μετ' τὴν αὐτὴν γυναῖκα ἀκολούθως τέκνον θῆλυ ἀπέκτησεν, ὅπερ ὑπάρχει.

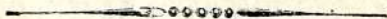
Ἐπειτα ἠλευθέρωσε καὶ τοὺς ἄλλους δύο συζύγους αὐτῶν, ἀλλ' ἐπειδὴ οὗτοι, διὰ λόγους ἀνωτέρους δὲν ἠδύνατο νὰ ἐπανέλθωσιν εἰς τὴν πατρίδα των, ταῖς ἐνοικίασεν οἰκίαν τινα πλησίον τοῦ Μετοχίου· τούτων δὲ αἱ σύζυγοι τὴν μὲν ἡμέραν ἤρχοντο εἰς τὸ Μετόχιον, καὶ συνειργάζοντο μετ'

τὴν ἀγίαν γερόντισσαν, τὴν δὲ ἐσπέραν ἀνεχώρουν εἰς τὴν οἰκίαν των. ἀλλ' ἐπειδὴ ταῦτα ἐγένοντο γνωστὰ εἰς τὸν κόσμον, ἔπαυσαν τελευταῖον τὴν ἄνω τάξιν των. Τοσαύτην δὲ ἀδυναμίαν εἶχε καὶ ἀφοσίωσιν πρὸς τὴν ἀγίαν γερόντισσαν, ὥστε καθ' ἑκάστην τὴν σπουδαιότεραν καὶ καταπείγουσαν ἐργασίαν εἰς τὴν ἀγίαν, ἢ ἔλεγε παραιτήσῃ αὐτὴν διὰ τὴν ὑπάγῃ εἰς τὴν γερόντισσάν του περὶ τὴν 10 ὥραν Τουρκιστί, καὶ τῇ διηγηθῆ ὅλας τὰς ὑποθέσεις τοῦ καταστήματος, ἧτις τὸν ὠδήγει, καθόσον ἀφορᾷ εἰς τοὺς πατέρας.

Πρὸς δυσμὰς τοῦ Μετοχίου ἔκτισεν ὁ Κύριλλος Παρθεναγωγεῖον, διὰ τὴν βλέπῃ τὰ κοράσια καὶ θωπεύῃ τοὺς μαστοὺς αὐτῶν· τοῦτο παρατηρήσαντες πολλοὶ, εἰδοποίησαν τοὺς γονεῖς τῶν κορασιῶν, οἵτινες πικρὰ παράποννα ἔκαμον περὶ τοῦ ἀνοσίου τούτου τρόπου τοῦ Κυρίλλου. Σημειωτέον, ὅτι τὸ ἀνάστημα αὐτοῦ εἶναι κοντόν, οἱ ὀφθαλμοὶ του γαλανοί, ἡ ρίς ὀλίγαν κυρτὴ, ἄγεται καὶ φέρεται ὡς ἡ ἄρκτος, τὸ πρόσωπόν του καθυπερβολὴν χάρειν, ἡ συμπεριφορὰ του καλλίστη, ἐν ἐνὶ λόγῳ ταμεῖον τῆς ὑποκρισίας καὶ κακοηθείας.

Ἐγράφησαν ταῦτα συλλεχθέντα μετὰ πολλοῦ κόπου καὶ χρόνου διὰ τῶν ἀπαιτουμένων τρανῶν ἀποδείξεων, ὅσας ἠδύνατό τις τὴν λάβῃ παρ' ἀνθρώπων ἀξιοπιστων, οἵτινες ὑπῆρξαν αὐτόπται καὶ αὐτήγοι.

Ἐν Ἱερουσαλήμ καὶ ἐν Κων/νουπόλει ἐν ἔτει 1859.



ΑΚΑΔΗΜΙΑ



ΑΘΗΝΩΝ

ΒΙΟΓΡΑΦΙΑ ΣΥΝΤΟΜΟΣ

τῆς Ἁγίας Γεροντίσσης

ΕΥΦΗΜΙΑΣ,

Πρότερον Εἰρήνης ὀνομαζομένης.

Αὕτη ἐγεννήθη ὑπὸ γονέων πτωχοτάτων ἐν τῷ χωρίῳ Καλονῆ τῆς νήσου Μητυλήνης. Ἐν τῷ χωρίῳ τούτῳ κατ' ἔτος γίνεται πανήγυρις μεγίστη τῇ 15 Αὐγούστου, πρὸς τιμὴν τῆς Θεοτόκου, ἔνθα προσέρχονται πλῆθος χριστιανῶν ἐκ διαφόρων μερῶν τῆς Μικρᾶς Ἀσίας· εὐλαθείας χάριν εἰς τὴν πανήγυριν ταύτην μετέβη ποτὲ χριστιανός τις εὐλαβῆς καὶ εὐκατάστατος, Στρατῆς ὀνομαζόμενος, μετὰ τῆς συζύγου του, ὅστις ἄτεκνος ὢν ἐζήτησε καὶ εὔρε διὰ μέσου ἐντοπίου τινὸς χριστιανοῦ κοράσιόν τι, Εἰρήνην καλούμενον, ὃπερ υἱοθετήσας παρέλαβε μεθ' ἑαυτοῦ· κατὰ δὲ τὸ ἔτος 1807 μετὰ τῆς συζύγου του καὶ τοῦ υἱοθετηθέντος κορασίου μετέβησαν εἰς Ἱεροσόλυμα, ὅπως προσκυνήσωσι τοὺς Ἁγίους τόπους, ὅτε ἡ Εἰρήνη αὕτη ἦτον ἔτι νήπιον.

Ὁ εὐσεβὴς οὗτος χριστιανὸς συνεφώνησε μετὰ τῆς συζύγου του νὰ ἐνοικιάσωσι τὰ κτήματά των ἢ νὰ τὰ πωλήσωσι, καὶ νὰ κατοικήσωσιν εἰς Ἱερουσαλήμ, ὃπερ καὶ ἐγένετο. Ὅτε δὲ ἡ Εἰρήνη ἦγε τὸ 18 τῆς ἡλικίας αὐτῆς ἔτους οἱ θεοὶ αὐτῆς γονεῖς εἶχον φθάσει εἰς μακρὸν γῆρας· οὐσα δὲ καὶ ἐκ παιδικῆς ἔτι ἡλικίας οὐχὶ τόσῃν ἀμέμπτου δια-

γωγῆς, υπεβλήπετο ἕνεκα τῆς μεγάλης αὐτῆς ὠραιότητος ὑπὸ τῶν καλογήρων, εἰς τὰς ἐπιθυμίας τῶν ὁποίων δὲν ἐβράδυνε νὰ ἐνδώσῃ· διὸ ἅμα ὁ θεὸς αὐτῆς πατὴρ ἀπεβίωσεν ἐγκαταστήσας αὐτὴν κληρονόμον τῶν ἐναπολειφθέντων κτημάτων τοῦ ἀμέσως αὐτῆ ἀνέδωκε εἰς τὰς αἰτήσεις τῶν καλογήρων ἢ δὴ παραλαβὼν αὐτὴν ὑπὸ τὴν ἐαυτοῦ προστασίαν Ἀρχιμανδρίτης τις ὀνομαζόμενος Βενιαμὴν ταμίης τοῦ καταστήματος τοῦ Ἁγίου Τάφου, εἰς Ἱερουσαλήμ, εἶχε παρ' αὐτῷ ὀλίγα ἔτη, καθ' ἃ ἐτεκνοποίησεν ἡ Εἰρήνη, ἀποβαλεῦσα τὸ ἔμβρυον, κατὰ τὴν ἐν Ἱερουσαλήμ συνθήειαν τῶν καλογραίων. Ἄλλ' αὐτῆ προβλέπουσα τὸ μέλλον τοῦ τότε λύδης, νῦν δὲ Πατριάρχου Κυρίλλου, ὅστις ἐθώπευε ταύτην, ἀπεφάσισε νὰ ἐγκαταλείψῃ τὸν Βενιαμὴν καὶ νὰ ἀκολουθήσῃ τὸν Λύδης, Κύριλλον· ὅπως δὲ μὴ οὗτος κατηγορηθῆ ὑπὸ τῶν καλογήρων, δὲν παρέλαβεν αὐτὴν ἀμέσως, ἀλλὰ μετὰ ἕξ μῆνας δι' ἀδειας τῆς ἐπιτροπῆς, ὅστις μετὰ τινα καιρὸν ἐπεχειρίσει ταύτην, μετονομάσας Εὐφημίαν· οὕτω προχειριθεῖσα Μοναχῆ, ἐστερωθῆ εἰς τὸ μοναστήριον καὶ δὲν ἐφοβεῖτο μήπως τὴν ἀποβάλλωσι, κατὰ τὸ σύστημα τῶν ἐκεῖ πατέρων, (διότι μόνον ἀξίους Μοναχοὺς ἀπεβάλλον, οὐχὶ δὲ καλογραίας καὶ μάλιστα ὠτραίας·) ἔλεπυσα δὲ τὴν μεγίστην ἀδυναμίαν, τὴν ὁποίαν πρὸς αὐτὴν ἔτρεφεν ὁ γέροντάς της, ἤρξατο νὰ πράττῃ ὅσα ἢ ὀλίγον σεμνὴ αὐτῆς διαγωγὴ τὴν παραινέει, ἅπερ περιττὸν κρίνομεν νὰ περιγράψωμεν ἐνταῦθα, τὰ σχόντα χῶραν καὶ μὲ κοσμικοὺς ἀλλοφύλους. (1) Δις συνέλαβον ταύτην ἐπ' αὐτοφώρῳ μέ τινα ὠραῖον Ὁθωμανὸν, τὸ πρῶτον

(1) Ἄπαντα τ' ἀνωτέω ἐβεβκλιώθην παρὰ τοῦ ἀειμνήστου Βηθελέμ.

εἰς τὰ μνήματα τῶν Κρητῶν, ἐντός σπηλαίου τινός, ἐνός περιπόου τετάρτου τῆς ὥρας ἀπέχοντος τῆς Ἱερουσαλήμ, τὸ δεύτερον εἰς τὸν τάφον τῆς Ξένης μετὰ τὸν αὐτὸν Ὀθωμανόν, ἀλλὰ διὰ τῆς εὐγλωττίας καὶ ἐπιτηδειότητος αὐτῆς κατέπειθε τοὺς πάντας καὶ μάλιστα τοὺς πατέρας, ὅτι ταῦτα δὲν ἦσαν ἀληθῆ.

Ἐντός τοῦ Μοναστηρίου ὅποιονδήποτε καλόγηρον ἔβλεπεν ὠραῖον, παρακρήμα αὐτὸν διέφθειρε, μετὰ πολλῶν δὲ συνελήφθη ἐπ' αὐτοφώρῳ· ὅσους ὑπαπτέυετο, ὅτι ἠδύνατο νὰ δημοσιεύσῃσι τὰς ἐντίμους ταῦτας πράξεις αὐτῆς, τούτους ἐραχδιούργει πρὸς τὸν γεροντὰ τῆς ἁγίου Λύδης Κύριλλον· εἰς δὲ τὸ συνοδικὸν εἶχε πολλοὺς, οἱ ὅποιοι στενοχωρούμενοι παρ' αὐτῆς ἠναγκαζόντο νὰ ἀναχωρῶσι· μετὰ ταῦτα συνελήφθη ἐπ' αὐτοφώρῳ μετὰ τινὰ ἱεροδιάκονον, Ἐπιφάνιον ὀνομαζόμενον, ὄνπερ καὶ ἐξώρισαν, χμέτινα Μοναχόν, ὀνομαζόμενον Σάββα, ὅστις ἐξώρισθη ἡ αὐτός εἰς τὸ Μοναστήριον τοῦ ἁγίου Σάββα, ἐνθα καὶ ἀπέθανε. Ταῦτα μοὶ διηγήθη ὁ ἴδιος, διότι εἶχον γνωρίσει αὐτόν.

Μετὰ δὲ τὴν ἀποπομπὴν τοῦ εἰρημένου ἱεροδιακόνου, ὁ ἅγιος Πέτρος ἐφρόντισε καὶ πρέλαθεν ὡς ὑπηρετὴν Λαζόν τινὰ, Δημητρίον καλούμενον, νέον ὠραῖον καὶ εὐρωστον, ὄνπερ διαφθαρέντα ὑπὸ τῆς Εὐφημίας, ἐξώρισαν ἐκεῖθεν· αὐτός ἐλθὼν εἰς Κωνσταντινούπολιν, μετ' ὀλίγον ἐνυμφεῦθη νομίμως νέαν τινὰ, μεθ' ἧς ἐτεκνοποίησεν. Ἡ δ' ἁγία γερόντισσα ἅμα μετέβη εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ ἔμαθεν, ὅτι ὁ Καλόβουλος εἶνε υἱὸς τοῦ Δημητρίου Λαζοῦ, χάριν αὐτοῦ τοῦ πατρὸς του, διώρισεν αὐτὸν διδάσκαλον εἰς τὸ Μετόχι, εἰς τὸ σχολεῖον τῶν κορασιῶν, καὶ ἀκολούθως προὔδιδασεν αὐτόν διορίσασα ἀρχιγραμματεὰ τοῦ Ἐξάρχου εἰς Βλαχίαν ἐπὶ καλῶ μισθῶ.

Ἀφειθεῖσα δὲ ἀχαλινώτως εἰς τὰς ὀρέξεις αὐτῆς, ἡ Εὐφημία ἔσχεν ἀθεμίτους σχέσεις μὲ τὸν ἀνεψιὸν τοῦ σεβασμίου, ἐναρέτου καὶ πεπαιδευμένου Ἰουήλ, ἀρχιμανδρίτου, Πιαννούλην, ὅστις διὰ τῶν αὐτῆς ἐνεργειῶν προχειρισθεὶς ἱεροδιάκονος ἐγένετο κατόπιν Μοναχός, μετονομασθεὶς Γεράσιμος. Μετὰ δὲ ταῦτα ὁ ἀρχιμανδρίτης, Ἰουήλ, πληροφορηθεὶς τὰ συμβαίνοντα μεταξὺ τοῦ ἀνεψιοῦ του καὶ τῆς Εὐφημίας, ἐμπόδιζεν ὅσον ἠδύνατο τὰς μεταξὺ των σχέσεις· κατὰ δέ τινα νύκτα ἐγερθεὶς ἐκ τοῦ ὕπνου μετέβη πρὸς τὸ μέρος, ἔνθα διέμενον ὁ ἀνεψιός του, διὰ νὰ ἴδῃ, ἂν ἐκοιμᾶτο, ὄνπερ μὴ εὐρών, ὑπέθεσεν, ὅτι θὰ ἦγε εἰς τοῦ ἀγίου Λύδης, τοῦ ὁποίου τὸ οἶκημα, περιοδεύοντας τότε, ἐφύλαττεν ἡ καλογραῖά του, συμπαραλαβὼν δὲ τὸν τότε Ἅγιον Ναζαρέτ καὶ μετὰ ταῦτα Βηθλεέμ, Διονύσιον, τὸν ὁποῖον εἶχε εἰδοποιήσει προλαβόντως περὶ τῶν μετὰ τῆς καλογραφίας σχέσεων τοῦ ἀνεψιοῦ του, μετέβησαν ἀμφότεροι ἢ ἐκτύπησαν τὴν θύραν τῆς οἰκίας τοῦ Ἁγίου Λύδης, νῦν δὲ Πατριάρχου Κυρίλλου, καὶ μετὰ πολὺν κρότον, ἤνοιξεν ἡ καλογραῖα τὴν θύραν, φέρουσα τὰ νυκτικά της φορέματα, ἧτις ἠρώτηθεῖσα παρὰ τοῦ ἀγίου Ναζαρέτ, τί κάμνει, τῷ ἀπεκρίθη ὅτι ἐκοιμᾶτο, ἐρωτηθεῖσα δὲ καὶ αὐθις εἰς ποῖον μέρος ἐκοιμᾶτο, τῷ ἀπήντησεν ὅτι ἐπειδὴ λείπει ὁ γέροντάς μου, κοιμῶμαι εἰς τὴν κλίνην του» τότε ὁ Ἅγιος Ναζαρέτ προσῆλθε διὰ νὰ ἴδῃ, ἂν τῷ λέγῃ τὴν ἀλήθειαν, ἀνοίξας δὲ τὴν θύραν τοῦ δωματίου, ἔνθα ἦτον ἡ κλίνη, βλέπει τὸν ἱεροδιάκονον, Γεράσιμον, γυμνὸν καὶ κοιμῶμενον εἰς τὴν αὐτὴν κλίνην, ὅπου ἐκοιμᾶτο ἡ γερόντισσα· τότε ἀμέσως τὸν μὲν Γεράσιμον ἐνδυθέντα ἀπέπεμψαν ἐκείθεν, τὴν δὲ γερόντισσαν, ὁαρεῖσαν ὑπὸ τοῦ θυρωροῦ καὶ δύο ὑπηρετῶν, ἀπέστειλαν εἰς τὸ Μοναστήριον τῶν γυναικῶν

τὸ λεγόμενον τῆς Μεγάλης Παναγίας· ἀκολούθως ὁ Ναζαρέτ προκαλεῖ σύνοδον, εἰς ἣν ἐκθέτει ὅσα συνέβησαν ἀπ' ἐσπέρας, καὶ ἐπιμένει ὥστε ν' ἀποβληθῶσιν αἱ καλογραφαὶ ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλήμ, ἢ τοῦλάχιστον νὰ περιορισθῶσιν εἰς ἓν μοναστήριον, ἀποκλειομένου τοῦ δικαιώματος εἰς τοὺς Μοναχοὺς νὰ ἔχωσιν ὑπηρετρίας κολογραφίας, συμφώνως μὲ τοὺς κανόνας τῶν Ἀγίων Συνόδων, καὶ τὰς παραγγελίας τοῦ ἀειμνήστου Δοσιθέου, Πατριάρχου Ἱεροσολύμων, ἀλλ' ἀπέβη ἀδύνατον, ὑπερισχυσάσης τῆς γνώμης τῶν τάναντία φρονούντων καλογήρων. Ταῦτα ὡς καὶ τὴν κακὴν προαίρεσιν αὐτῶν βλέπων ὁ Ἀρχιμανδρίτης, καὶ μὴ δυνάμενος νὰ ὑποφέρῃ τὸν ἔλεγχον τῆς συνειδήσεως, παρητήθη τῆς ἐπιτροπῆς, ὅπερ ὑπερβαλλόντως τοὺς ἐναντίους πῆχαρίστησεν, οἵτινες, πρὸς ἐκδίκησιν καὶ περιφρόνησιν τοῦ ἐναρέτου τούτου ἀνδρός, τὴν νύκτα ἔξωθεν τῆς θύρας τῆς οἰκίας αὐτοῦ ἀνήρτησαν ὄρμαθὸν κεράτων καὶ κοχλίας κενούς (1).

Μετὰ τὴν σκηνὴν ταύτην ἔφθασεν ὁ Ἅγιος Λύδης. νῦν δὲ Πατριάρχης Κύριλλος, ὅστις δελεασθεὶς ἀπὸ τοὺς θελκτικοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς ἀγίας Γεροντίσεως, αὐτὴν μὲν ἐδικαίωσε, κατὰ δὲ τοῦ Ναζαρέτ ἔπνεεν ἐκδίκησιν, διὰ τὴν ὁποίαν ἔκαμε προσβολὴν εἰς τὴν γερόντισσάν του· ἕνεκα τούτου, ἅμα οὗτος ἀνέβη εἰς τὸν Πατριαρχικὸν θρόνον, καὶ ὁ τότε Ναζαρέτ εἶχε προβιβασθῆ Βηθλεέμ, διὰ μέσου τοῦ ἀειμνήστου Ἀθανασίου, τότε ἡ ἀγία αὐτῆ γερόντισσα, ἔσπευσε νὰ διερεθίσῃ τὸν γέροντά της, Κύριλλον κατὰ τοῦ Βηθλεέμ, ὅστις ἔ περιώρισεν αὐτὸν ὥστε νὰ μὴ δύναται

(1) Ταῦτα πάντα μοι ἐβεβχίωσεν ὁ κείμνηστος Βηθλεέμ, ὁ τότε Ναζαρέτ.

νά ἐξέρχεται ἐκτὸς τῆς Βηθλεέμ, ἄνευ τῆς ἀδείας τῆς Αὐτοῦ Μακαριότητος· ὁ δὲ προβιβάσμὸς ἢ ὁ ὄλεθρος τῶν πατέρων, ἦτο καὶ εἶνε εἰς τὴν ἐξουσίαν τῆς ἀγίας γεροντίσεως· ἀλλοίμονον δὲ εἰς ἐκεῖνον, ὅστις δὲν ἤθελε συγκατανεύσαι εἰς τὰς ἀκολάστους ἐπιθυμίας τῆς, καὶ δὲν ἤθελε τῇ προσφέρει τὸ μεγαλεῖτερον σέβας. Ἄπειρα εἶνε τὰ θύματα αὐτῆς, ἅπερ κατέστρεψεν ὑλικῶς, καθὼς καὶ ἐκεῖνα, ἅπερ ἐξωλόθρυσεν ἠθικῶς.

Ἄναθας, ὡς εἶρηται, εἰς τὸν Πατριαρχικὸν θρόνον ὁ γέροντάς τῆς, Κύριλλος, ἡ πρώτη φροντίς αὐτοῦ ἦτο νά τῇ κτίσῃ μεγαλοπρεπέστατον παλάτιον, ἐντὸς τῆς Μονῆς, «Μεγάλη Παναγία» πλησίον τοῦ Πατριαρχείου. Εἶχε πάντοτε πλησίον τῆς τὸν Ἱεροδιάκονον, ὡς ὑπασπιστήν τῆς, τὸν ὁποῦν ἐχειροτόνησεν ἱερέα ἢ Αὐτοῦ Μακαριότης, χαριζόμενος αὐτῇ· πλὴν οἱ πατέρες μὴν ὑποσέροντες νά βλέπωσι καὶ ταῦτα, ἔπραξαν, ὡς ἀνεφέρωμεν εἰς τὴν βιογραφίαν τοῦ εἰρημένου Πατριαρχου.

Ὅτε οὕτως ἀπὸ Ἱερουσαλήμ μετέβη εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ ἀπεκατέστη, ἀμέσως ἔγραψε πρὸς τὴν ἀγίαν γερόντισσάν του, καὶ μετέβη αὐτόσε, ἣτις ἅμα ἐλθοῦσα εἰς τὸ φανάρι, ἀπὸ πολλοὺς ἤκουσεν «Ἰδοὺ ἡ Πατριαρχίνα μετὰ μινίσια τῆς». (1) Κατόπιν ἀπεφάσισε νά κάμῃ ἐν ταξειδίῳ εἰς τὴν πατρίδα τῆς, Μιτυλήνην, ἐφ' ᾧ τῇ ἐδόθη ἄδεια καὶ πᾶσα συνδρομή· διὸ μεταβάσα εἰς Μιτυλήνην εὔρε μικρὴν τινα ἀνεψίαν τῆς ὠραιότατην ὀνομαζομένην

(1) Ταῦτα μοὶ διηγήθη ἡ ἰδία μίαν ἡμέραν, ὅτε συνωμιλοῦμεν περὶ καλογραίων, καὶ βίη ἐν Κωνσταντινουπόλει οἱ ἀνθρώποι εἶνε ἀσυνείθιστοι νά βλέπωσι καλογραίας μετὰ ῥάστα, καὶ ἐκτότε δὲν ἐφόρουν ῥάστα εἰς Κωνσταντινούπολιν.

Ῥωξάνδραν, τὴν ὄψιν, ὕπανδρον οὕταν, πᾶσαν κητέ-
βαλε προσπάθειαν γ' ἀποσπάσῃ ἀπὸ τὸν σύζυγον τῆς ἀνει-
τινὸς αἰτίας, κατορθώσασα καὶ τὴν ἔκδοσιν διαζυγίου ἀπὸ
τοῦ δυστυχοῦς συζύγου τῆς· μετὰ δὲ ταῦτα ἔφερεν αὐτὴν
εἰς Κωνσταντινούπολιν, ὡς δῶρον, πρὸς τὴν Α. Μακαριό-
τητα, μετὰ τῶν δύο τέκνων τῆς, Φωτίου καὶ Νικολάου·
ταύτην ἰδοῦσα ἡ Α. Μικαριότης, ἔμεινεν ἄρωνος ἐν τοῦ
ἐξαισίου καὶ ὠραίου τούτου δώρου, τὸ ὁποῖον τῷ ἐπρομή-
θευσεν ἡ ἀγία γερόντισσά του. Τὴν ἀνεψιάν τῆς ταύτην
ἐκράτησε πλησίον του ἡ Α. Μικαριότης ἐπὶ ἓν ἔτος, καὶ
ἀκολούθως, κατὰ παρακίνησιν τῆς ἀγίας γεροντίσσης,
ἄφῃκε νὰ προσέλθῃ πρὸς τὸν ἀρχιμανδρίτην Γεράσιμον,
διὰ νὰ τὴν ἔχῃ ὡς ὑποτακτικὴν, ἡ δὲ ἀγία αὕτη γερόντισ-
σα διὰ τὴν χάριν ταύτην ἔχει τὸν ἀρχιμανδρίτην, Γεράσι-
μον, ὑπὸ τὰς ἀμέσους διαταγὰς τῆς, ἐφρόνει δὲ πάντοτε,
ὅτι ἤθελε δυνηθῆ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ γερόντος τῆς Κυ-
ρίλλου, γ' ἀναθιθῆσθαι εἰς τὸν Πατριαρχικὸν θρόνον τὸν ἀγα-
πητότης Γεράσιμον, ἀλλὰ δυστυχῶς, ἀποδιώξαντος τού-
του, κατεστράφησαν καὶ ἐναυάγησαν τὰ σχέδιά της. Ἡ
δὲ Ῥωξάνδρα, ἕνεκα τῶν πολλῶν φαρμάκων, τὰ ὁποῖα τῇ
ἔδιδον πρὸς ἀποβολὴν τῶν ἐμβρύων, (ὅπερ παρὰ τοῖς ἀγιο-
ταφίταις εἶνε ἡ μεγαλειτέρα ἀρετὴ,) σπουδαίως ἠθύνθη^ε
κατὰ τὴν μήτραν, τῶν δὲ ἀναριθμῶν φαρμάκων ἔξοδον
μὴ ἐπενεγκότων οὐδεμίαν εἰς αὐτὴν θεραπείαν, ἀπεφάσι-
σαν νὰ τὴν στείλωσιν εἰς τὴν Εὐρώπην· ἀλλὰ διαβαίνουσα
διὰ τῆς Σύρου, ἀπεβίωσεν ἐκεῖσε ἐντὸς Λοιμοκαθαρτηρίου·
ὅπερ εἶνε πασίγνωστον, ὡς ἀνέφερον αἱ Ἑλληνικαὶ ἐφημερίδες.
Μετὰ τὸν θάνατον τῆς ἀνεψιᾶς τῆς, Ῥωξάνδρας, ἐλέ-

κουσα ἡ ἀγία γερόντισσα ὅτι ἡ Λ. Μακκαρίωνος, ὁ Κύριλλος, δὲν εὐχαριστεῖται ἀπὸ αὐτὴν, ἤρχισε νὰ προσλαμβάνῃ ὡς ὑπηρετριάς νέας παρθένους, ὅπως προσφέρει αὐτάς πρὸς αὐτὸν, ποιήσασα ἑναρξιν ἀπὸ τὴν σύζυγον τοῦ Πέτρου μαγείρου, τὴν ὁποίαν ἄμα εἶδεν ὅτι ἔμεινεν ἔγκυος, ἀπεφάσισε νὰ ὑπανδρεύσῃ μὲ τὸν Ἱεροσολυμίτην Πέτρον μαγείρον, ἀλλὰ μετὰ μεγίστης δυσαρεσκείας τῆς ἡ ἀγία γερόντισσα ἔπραξε τοῦτο, διότι ὁ Πέτρος οὗτος ἦτον ἐκεῖνος, ὅστις τὴν εὐχαρίστει εἰς τὰς ἀκορέστους ὀρέξεις της. ὅθεν ταύτην τὴν νέαν ἐπροίκισαν μὲ ἄφθονα δῶρα, ὑποσχέθοντες νὰ διορίσωσι τὸν νέον σύζυγόν της, Πέτρον, οἰκονόμον καὶ φροντιστὴν τοῦ Μετοχίου· ἄμα δὲ τὸν κατέπεισαν πάραυτα τὸν ἐστεφάνωσεν ὁ ἀνεψιὸς της Φώτιος ἱεροδιάκονος, μὲ τὴν εἰρημένην κυρίαν· ἡ δὲ ἀγία γερόντισσα ἐνήργησε ἔπειτα νὰ παυθῇ ὁ Ἰωαννίκιος Λαζῆς, Ἡγούμενος τοῦ εἰς τὸν κρημνὸν τῆς Χάλκης κειμένου Μοναστηρίου, ὁ ἐνάρετος οὗτος ἄθρωπος, ὅστις ἐπὶ 40 ἔτη ὑπηρετήσεν εἰς τὸ κατὰστημα τοῦ Ἁγίου Τάφου καὶ πρὸς ἡσυχίαν του κατὰ τὸ γῆρας αὐτοῦ εἶχε ζητήσῃ τὸ Μοναστήριον τοῦτο, καὶ ἀντ' αὐτοῦ διὰ διαφόρων ῥαχδιουργιῶν νὰ διορισθῇ Ἡγούμενος τοῦ ἄνω Μοναστηρίου ὁ ἐν λόγῳ Πέτρος.

Τ Ε Λ Ο Σ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ



ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ



007000022257

